

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVIII. letnik.

V Ljubljani, september 1911.

IX. zvezek.

Trinajsta nedelja po binkoštih.

(Praznik angelov varihov.)

Kako naj postanemo otroci?

Resnično vam povem, ako se ne izpreobrnete in ne postanete kakor otroci, ne boste šli v nebeško kraljestvo.

Mat. 18, 2.

Po železnici se je vozil neki redovnik. Med potom prisedeta še en gospod in neka odlična gospa. Kmalu so ti trije v živahnem pogovoru. Kakor je že navadno, so se pogovarjali tudi o sedanjih slabih časih. A ti trije niso samo zabavljali splošni vsestranski propalosti človeštva, marveč so tudi premišljali, kako bi se dale neštete rane našega časa ozdraviti, njih pogovor je bil res pogovor pametnih ljudi, ki bi radi pomagali, da bi imeli moč in oblast. Ona gospa je bila trdno in živo prepričana, da bi mogli le možje v pravem pomenu besede, možje neomadeževanega življenja, temeljitega znanja, čistega značaja, kremenite volje, da bi le taki možje dali svetu drugo, lepše lice. „Dajte nam mož,“ je zaklicala s svoji ognjevitosti. Gospod je priznal, da ima prav, a vendar je začel zgovorno dokazovati, da ne bo bolje, dokler ne bodo ženske, zlasti matere, skrbno in vestno izvrševale vseh svojih materinskih dolžnosti. „Dajte nam dobrih mater,“ tako je končal svoje dokazovanje. Z zanimanjem je redovnik poslušal razgovor, sedaj pa reče: „Dovolite, da jaz o tem predmetu povem svoje misli, svoje prepričanje. Brez dvoma imata prav oba, vi gospod in vi gospa, oba. Vendar pa je našemu času še bolj potrebno nekaj drugega. Težko pogrešamo in najbolj nam manjka otrok, hočem reči njih pravega duha in značaja in lastnosti. Najmanj en rod bi moral priti in preiti, preden si vzgoji svet

pravih mož, dobrih mater. A otroci lahko postanemo hkrati in hitro vsi, da, celo moramo postati otroci, le potem bo bolje.“

Glejte, predragi v Gospodu, res moramo postati otroci, saj vam še done v ušesih evangelijske besede: „Resnično vam povem . . .“ Ni mogoče tajiti, da je ta zapoved, ta jasna odločna zapoved Jezusa Kristusa težka, morebiti ena najtežjih, kar jih je v zakoniku krščanstva, v svetem evangeliju. Že tako nerazumljiva je našemu umu skoraj nezmisljna, čudna. Tako težavna je našemu srcu, tako nemogoča. Če bi Jezus Kristus, večna resnica in nezapopadljiva modrost, ne bil izrekel te zapovedi, kdo, kdo modrijanov in učenjakov, bi se bil drznil stopiti ž njo pred svet?

A ker jo je izustil Bog-človek, Jezus Kristus, uklonimo svoj razum in postanimo otroci, sicer bi izgrešili svoj končni namen, izgrešili nebesa. Nikdo drugi se torej ni upal dati človeku take zapovedi, a nikdo drugi je ni mogel dati, ker le On, vsevedni Bog, ki pozna človeško srce in njega slabosti, le On je mogel vedeti, kaj manjka človeku. Da torej vemo in znamo, kaj nam storiti, da postanemo kakor otroci, je gotovo prav in umestno premisliti, natanko premisliti besede današnjega evangelija. Če bomo to vprašanje prav umeli s svojim razumom in si to resnico tudi utisnili globoko v srce, potem nam je zagotovljeno večno življenje, zagotovljena obenem tudi časna sreča. Sveti Duh naj nas razsvetli, da prav razumemo to resnico!

Torej, predragi v Gospodu, kaj se pravi, postati otrok?

Huda in zbadljiva zabavljica se zdi mnogim odraslim, če pravimo kakemu človeku otrok. In mi vsi naj postanemo otroci? Da, pač ne bodimo otroci v razumnosti, kakor opominja sveti Pavel Kor. (1. 14, 20); slabo bi bilo, ko bi naš razum ne bil napredoval od otroških let naprej. Tudi ne bodimo otroci, ki se vesele ničevih stvari, ki so jim prazne pene zabava in nezmislno govorjenje veselje. Še manj pa smemo biti otroci, kar se tiče naše volje; slabotni otroci, ki se pač ne morejo premagovati in zatajevati, ne morejo preboleti bolečin in prestajati trpljenja brez joka in stoka, vika in krika. Ne, ne, taki otroci ne smemo biti! Ko se je imel kralj David ločiti s tega sveta, poklical je k sebi Salomona in mu rekel: „Ojunači se in bodi mož!“ (3. Reg. 2, 2.) Te besede veljajo nam vsem, predragi v Gospodu. — Zato bi moral vsakdo reči s svetim Pavlom: „Ko sem bil otrok, sem go-

voril po otročje, umel po otročje, mislil po otročje, odkar sem pa mož, sem opustil, kar je bilo otročjega.“ (I. Kor., 13, 11.) Zato pa ni samo naša čast in naš ponos, marveč naša sveta dolžnost, da postane vsakdo mož, starec, ki so mu samo resne in važne stvari v veselje, ki se ne bo zbal ne truda, ne napora, ne žrtev, ne zatajevanja. Le eno si mora naš duh iz otroških let ohraniti: prepričanje, da še nismo popolni, željo, hrepenenje napredovati v vseh čednostih, izuriti se v vsem, kar je dobro in lepo. Kdor je zmožen pravega napredka, kdor je dovzeten za ta napredek, kdor kaže pravo hrepenenje po znanosti, po napredku, ta ima otroško — ne otročje! — mišljenje, ta je otrok, dasi so mu morebiti že leta pobelila lase in upognila hrbet. Kakor hitro si pa domnevamo, da smo dovršivši toliko in toliko šol, že vzeli v zakup vso modrost, nismo več otroci, ker vrgli smo od sebe tisto otroku lastno hrepenenje, da bi vedno več in več vedeli ter znali.

Kako malo je dandanes ljudi, ki bi bili še polni tega otroškega duha! Saj si drzne vsakdo, ki je le šolo odznotraj videl, soditi o stvareh, o katerih nima niti pojma. Pa se loti, dragi moj, in pouči ga. Ali misliš, da te bo poslušal? Kaj še! „Mene ni treba nič učiti,“ se ti bo odrezal, „že sam vem.“ Taki so mladi starci. Ne dosti boljši so stari starci, menim namreč one priletne ljudi, ki niso dostopni za nikak napredek; česar ni bilo takrat, ko so oni hodili v šolo, tega bi po njih mnenju tudi sedaj ne smelo biti in za ves svet se ne bodo uklonili še tako pametni in modri novi stvari. Kakor da bi bil njih razum že dosegel vrhunec vsega znanja ali pa da bi bil do dna izpil vse studence modrosti. Manjka jim sveže otroške vedno dalje hrepeneče pameti. In o takih more pač vsakdo, ki si je ohranil to hrepenenje, reči z Davidom: „Bolj razumen sem kakor stari.“ (Ps. 118.)

Če se že človek ne sme starati po svojem duhu, veliko manj se sme pa starati po svojem srcu. Srce človeško mora ostati vedno mlado in otroško, sveže in nepokvarjeno. In v tem smislu nam Gospod Jezus Kristus zapoveduje biti in postati otrokom. Če pa hočemo to postati, moramo izvršiti in dopolniti trojno nalogo, trojnega se moramo naučiti, troje si prilastiti. In sicer najprej in v prvi vrsti moramo postati p o n i ž n i. Srce, katero ni ponižno, ni otroško, in v tako srce nikdar ne bo prišlo to, kar je Bog prihranil njim, ki ga ljubijo; to srce ne bo deležno večnega zveličanja. In kako se kaže ta ponižnost, ki nas stori otroke in tako

deležne nebes? Poglejmo le današnji evangelij! Medpotom so se začeli apostoli pregovarjati in pričkat, kdo da bo večji v nebeškem kraljestvu. Ko pridejo v Kafarnavm, kjer so tedaj stanovali, vpraša jih Jezus, kaj da so imeli med seboj. Osramočeni molče nekaj časa, potem pa eden njih pove, zakaj se je šlo. In kaj stori Gospod? Med nje sede in jih ljubeznivo, brez psovka, a vendar krepko posvari; enega otrok, ki so se igrali v obližju, pokliče k sebi, ga ljubeznivo objame in postavi med apostole, rekoč: „Kdorkoli se poniža kakor ta otrok, ta je največji v nebeškem kraljestvu.“ S tem je Zveličar naznanil, kako ljuba mu je otroška ponižnost. Otrok občuduje in se veseli vsega, kar je lepo in dobro, da, tudi če je lepše in boljše kakor tisto, kar ima sam. V otroškem srcu ni doma zavist, marveč se prikrade v otroško srce le po napačni nespametni vzgoji. In tako brez zavistna, nesamopridna morajo biti tudi naša srca; morajo biti ponižna. Naj je to dobro delo storil Peter ali Pavel, nam mora to biti popolnoma vseeno, da je le storjeno Bogu v čast. In če vidimo v življenju svojega bližnjega ali v stvarstvu res kaj lepega, krepostnega, veselimo se tega, kakor se otrok veseli lepih cvetic na sosedovem vrtu, čeprav niso njegove. Tako ponižno bodi naše srce, a bodi tudi preprosto. V obnašanju in občevanju ljudi se otrok obnaša preprosto, neprisiljeno, ker se ne zna hliniti, ne zna prikrivati svojih misli. In tako neprisiljeno in preprosto mora biti tudi naše obnašanje, naše vedenje, ako hočemo postati otroci po volji Kristusovi. Pa ne varajmo se; da moremo posnemati otroke v preprostosti obnašanja, treba dovolj truda in moči. Kajti duh sveta imenuje tako preprostost neokretnost in slaboumnost, pri svetu velja le zunanja olika, svet ne gleda na notranje mišljenje. Zato je pa olika sveta kaj pogosto sama hinavščina. Prosim, predragi v Gospodu, da me ne razumete napak! Kako je hudo občevati s človekom surovim, neotesanim, ki ne prizna bližnjemu niti dolžne časti! Kajti olika ni v bistvu nič drugega, ko po raznih pravilih urejeno zunanje priznavanje vrlin bližnjega. In zato smo dolžni biti olikani, ker smo dolžni drug drugega spoštovati že glede na to, da smo vsi otroci božji, odrešeni s predrago krvjo Jezusa Kristusa. Pa to priznanje mora prihajati res od srca, poklon, ki ga usta izgovore, naj ima svoj vir v notranjem in to se pravi preprostost v vedenju in obnašanju. Olikano vedenje naj kaže naše notranje priznanje in spoštovanje drugim ljudem nasproti, ne bodi pa plašč, s katerim se zakriva

praznота razuma in pokvarjenost srca. Če ni v glavi nič in v srcu prazno, ne veljajo nič vsi pokloni, ne morejo prikriti tega pomanjkanja. Tako, predragi v Gospodu, je krščansko naziranje o preprostosti obnašanja in vedenja. Svet sodi drugače in zato obsoja vse tiste, ki niso ž njim enih misli; zato je treba precej močatosti, trdne volje in zdrave sodbe, da kdo postane po volji Kristusovi otrok glede vedenja in obnašanja, namreč preprostosti in odkritosti. Tretjič pa moramo biti nesebični, če hočemo izpolniti zapoved Gospodovo, ki smo jo slišali v današnjem evangeliju. Nesebičnost pa se kaže v sočutju. Kako sočutno je otroško srce! Brž se mu udero solze, če vidi reveža; da, tudi že, ko vidi trpeti kako živalico, joka. Otrok se veseli z veselimi, žaluje z žalostnimi; če se drugi smejejo, smeje se tudi on, joka, kadar drugi jokajo. Otroško srce čuti z drugimi, je polno sočutja in tudi pomagati je pripravljeno, da, celo iznajdljivi so otroci v tem, kako pomagati bližnjemu. Poslušajte v dokaz moje trditve samo eno dogodnico!

Karol X., francoski kralj, je imel šestletnega vnuka. Deček je bil silno živahen in rajši je drvil po kraljevih vrtovih za metulji, ko pa sedel pri učitelju. Nad vse neprijetne so mu pa bile ure, ko se je vadil lepopisja. To je očitno pokazal s tem, da je delal v zvezek črke grde in debele, tako da je bil kralj dostikrat hud na vnuka, ko si je velel prinesiti njegove zvezke. Nekega dne je bil njegov učitelj silno žalosten. Povprašuje ga, a ni dobil točnega odgovora. Neki služabnik pa mu je povedal, da mora učitelj plačati v kratkem 1000 frankov dolga, ki ga mu je napravil sin. Drugo jutro sedi kraljeva družina pri zajutreku. Vnuk se splazi k staremu očetu in se privije k njemu ter ljubko vpraša: „Dedek, če bom cel teden lepo pisal, ali mi boš dal nekaj lepega?“ — „Seveda, dragi moj!“ — „Mi boš dal 50 cekinov?“ — „50 cekinov? To je že precej. Čemu ti bodo?“ — „Tega pa zdaj še ne povem, to je moja skrivnost.“ Kralj se nasmeja in obljubi 50 cekinov. Deček je pridno pisal, ni mu bilo mar golobov, metuljev, tovarišev; pisal je čedno, lepo. Cel teden je tako delal, in učitelj se mu je čudil. Ko je zvezek popisal, veselo vzklikne, teče k staremu očetu in mu pokaže. Kmalu pride nazaj, v rokah drži možnjček s 1000 franki. Ves vesel ga da učitelju.

Glejte, predragi v Gospodu, tako sočutno, tako usmiljeno, tako pripravljeno pomagati mora biti naše srce, če hočemo biti otroci in kot taki vredni nebes. Tako ponižno, preprosto in nesamopridno otroško si storimo svoje srce, in blagor nam!

Vprašam vas, predragi v Gospodu, je li torej lahko postati otrok? Je li to malenkost? Ali se bo mar kdo izpodtikal

nad zapovedjo Gospodovo? Saj nas to ne ponižuje, pač pa povišuje. Da si človek ohrani otroški razum, namreč razum, ki hreneni vedno več vedeti in znati, to ni lahko, treba se premagovati, zlasti treba premagati v sebi napuh, ki obhaja človeka, ko le nekoliko ve in zna, pa misli, da vse ve in zna. In mar je postati ponižen, otroško ponižen, lahko? Saj je ponižnost čednost, ki se da prisvojiti le po hudem boju. Ničmanj težko ni biti preprost in odkritosrčen v naših časih, ko ljudje govore ne zato, da svoje misli razodevajo, marveč da jih skrivajo. Tudi nesebičen biti, požrtvovalen biti nas stane dokaj premagovanja. Zato pa vse to človeka le poveličuje, ker le s premagovanjem pride do tega. Če pa hočete najti ljudi, ki so vedno otročji otroci, ki še niso sezuli otroških čevljev, t. j. ki nimajo toliko poguma, da bi sledili lastni vesti, ki nimajo toliko samostojnosti, da bi sami vedeli, kaj treba opustiti in kaj storiti brez ozira na javno mnenje, pojdite k svetu, tam so taki otroci, svet jih ima. A krščanstvo rabi in ima ljudi, ki so možje jeklene volje, starci glede modrosti, a tudi otroci po srcu; to so vam celi kristjani in celi ljudje, ki obsegajo v sebi vse človeške dobe. Ti izpolnjujejo, kar pravi sv. Avguštin: „Bodi vaša starost otroška in vaša mladost stara.“ Mi vsi moramo to biti, ki si prilastujemo ime kristjani, možje in žene, mladeniči in dekleta, vsi se moramo po besedah sv. Pavla (Ef. 4, 13.) spremeniti v popolnega moža, v mero polne starosti Kristusove — svet bi dejal: moramo biti značaji. Krščanstvo ne trpi polovičarstva! Kakor bi zvon ne bil za nič, ko bi bil vlit v presledkih, marveč mora biti ulit ves naenkrat, da daje lep glas, tako ni kristjan, kdor je izobrazil samo eno stran svojega bitja. Krparije ne trpi krščanstvo! Resnost starčka, pogum moža, požrtvovalna ljubezen materina, navdušenost mladeničeva, nežnost device, odkritost otroka, to vse v naravni edinosti in celosti, to stori moža po volji božji, celega človeka, celega kristjana. Tako, predragi v Kristusu, razumimo Gospodovo zapoved! Potem se bo nad nami uresničila tudi druga beseda: „Ker njih angeli gledajo obličje nebeškega očeta.“ Tudi naši angeli varuhi bodo z veseljem nosili pred božji prestol naše molitve, naša dobra dela, in nas bodo čuvali in varovali na vseh potih življenja in nas kot otroke po volji Kristusovi pripeljali v nebeško kraljestvo. Amen.

Fr. S. Watzl.

Praznik Marijinega rojstva.

1. Naš trojni pozdrav Mariji.

Jakob pa je rodil Jožefa, moža Marije,
iz katerega je rojen Jezus, ki je imenovan
Kristus. Mat. 1, 16.

Danes je oni veseli dan, katerega se bo hvaležni svet vedno spominjal s tolažbo in radostjo; danes je zagledala luč sveta tista, po katere blagoslovljenem sadu je bil človeški rod otet iz oblasti vladarja teme; danes je rojena Marija, v katere čast in hvalo ne ve evangelist večjega povedati, nego da je tista, iz katere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus.

Na podlagi teh besed se raduje sv. Cerkev in sv. očetje iz celega srca. Tudi nam mora današnji dan biti dan radosti in veselja. Kolikernega veselja pa, predragi verniki? Trojnega; kajti v mali Mariji vidimo izvoljenega otroka, ki je od vekomaj določen, da postane Mati božja; vidimo otroka, kateri bo svoječasno rodil Zveličarja sveta; vidimo otroka, kateri bo postal duhovna mati vseh ljudi. Bodi torej pozdravljena, Marija, od nas vseh danes, ko obhajamo spomin tvojega rojstva! Pozdravljamo te kot Mater božjo, pozdravljamo te kot Mater našega Odrešenika in pozdravljamo te kot Mater vseh ljudi! To je tisti trojni pozdrav, s katerim hočem Marijo v imenu vseh pričujočih v današnjem govoru pozdraviti.

I. Marija naj postane Mati božja! Slabotna stvar naj rodi Stvarnika, neznatni zemeljski črviček naj rodi najvišjega Gospoda nebes in zemlje? Nerazumljiva skrivnost! Kdo ne bi strmel? O največja čast, ki si jo moremo misliti v nebesih in na zemlji, kako more tebe deležna postati nizka stvar?

„Marija je božja Mati,“ pravi sv. Bonaventura, in s tem je dosegla neskončno čast. Bog bi bil lahko ustvaril večji svet, kakor je sedanj, lahko bi bil ustvaril večja nebesa, kakor ta, ki so, toda večje matere pa ni mogel ustvariti, kakor je Mati božja. „To edino,“ piše sv. Anzelm, „da je Marija Mati božja, presega vse, kar moremo za Bogom visokega reči ali le misliti.“

Pa le čudite se, sv. očetje, le strmite nebeški in zemeljski prebivalci, jaz ostanem pri svojem pozdravu in pozdravljam danes Marijo kot Mater božjo! „Češčena Marija, kličem z nadangelom Gabrielom, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami!“ „Sv. Duh bo prišel v te in moč Najvišjega te bo ob-

senčila in zavoljo tega bo sveto, katero bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji.“ (Luk. 1.) S sv. Cirilom Aleksandrijskim in cerkvenim zborom efeškim kličem: „Ako kdo noče priznati, da je sv. Devica božja porodnica, bodi izobčen“. Saj vendar vem s cerkvenim učenikom Atanazijem, da je tisti, ki je iz sv. Device rojen, Kralj, najvišji Gospod in Stvarnik vseh stvari, da moramo torej tudi ono, ki ga je spočela in rodila, kot Kraljico in najvišjo Gospo spoznati in jo kot Mater božjo častiti.

O čast nad vse časti! O kristjani katerikoli, kakšno spoštovanje, kakšno češčenje, pa tudi kakšno zaupanje ste dolžni Materi božji! Kličite z menoj vsi: Bodi pozdravljena, o Mati božja; kličite s katoliško Cerkvijo: Bodi pozdravljena, sv. božja Porodnica; kličite k njej s celim krščanskim svetom: Sveta Marija, Mati božja. O s kakšnim zaupanjem mora nas to ime napolnjevati! Zato nas opominja sv. Bernard, naj za vse milosti, katere želimo od Boga sprejeti, po posredovanju Marije prosimo, kajti Ona je njegova Mati in kot taka ne more ostati neuslišana.

II. Pa pozdravimo, predragi v Gospodu, Marijo v drugem delu tudi kot Mater našega Odrešenika!

Nadangel Gabriel govori k njej: „Glej spočela boš v svojem telesu in rodila Sinú in imenuj njegovo ime Jezus“ in od sv. Duha razsvetljena Elizabeta pozdravi Marijo: „Blažena si med ženami in blažen je sad tvojega telesa.“

Presrečno oznanilo za nas ljudi, tolažbe polni pozdrav za nas grešnike! Blagor vam, Adamovi otroci, angelova beseda je že izpolnjena, pozdrav tete Elizabete se je že uresničil! Marija, pravi evangelist v današnjem evangeliju, je tista, iz katere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus. Da, Marija vam je rodila Jezusa, obljubljenega Odrešenika, Zveličarja sveta. Nesrečni Adam, kdo te je dvignil od tvojega padca? Žalujoci očaki, kdo vam je odprl duri predpekla? Zavrženi človeški otroci, kdo vam je zopet pomagal do božjega otroštva? Marija kot Mati Odrešenikova! Njo moramo zahvaliti za učlovečenje Sinu božjega in za delo odrešenja.

Ko je Holofern z vojsko napadel Judejo in oblegal mesto Betulijo, se je drznila J u d i t a, najhrabrejša med izraelskimi ženami, iti v sovražnikovo šotorišče, da je odsekala glavo prevzetnemu napadovalcu. S svojim pogumom je tako srečno rešila mesto in deželo. Kako veselje je zavladovalo tedaj v judovski deželi! Ko se junakinja prikaže pred vladarja Ozijo, jo po zaslu-

ženju pohvali, rekoč: „Oblagodarjena si ti, o hči, od Gospoda, najvišjega Boga, pred vsemi ženami na zemlji.“ (Judit. 13, 23.) Če je že Judita, tako zdaj sklepam, ki je le eno mesto, le eno deželo rešila časne nezgode, zaslužila tako pohvalo, kaj zasluži še le Ona, ki ni strla glave le sovražniku judovskega kraljestva, ampak satanu, zagrizenemu sovragu celega človeškega rodu, in je tako rešila celi svet večnega pogubljenja! S polnim pravom jo torej imenujemo „blaženo med ženami“, s polnim pravom jo častimo kot drevo življenja, ki je rodilo blaženi sad Jezusa Kristusa, ki je pot, resnica in življenje. Bodi torej pozdravljena, Marija Mati našega Odrešenika, ti druga Judita! Kako hvalo smo ti dolžni, Mati Kristusova, vrata nebeška, zgodnja danica, vzrok naše sreče in začetek našega veselja!

III. Temu drugemu pozdravu, predragi v Kristusu, pa pridružimo še tretjega, in pozdravimo Marijo tudi kot Mater vseh ljudi!

Marija, Mati božja, Marija, Mati Odrešenikova, je tudi naša mati. To je dedščina, ki nam jo je zapustil umirajoči Sin božji. V oni uri, ko je umiral na sv. križu, je rekel svojemu ljubljenelemu učencu: Glej, tvoja mati! In to oporoko ljubezni, v kateri je Marijo postavil za mater vseh ljudi, — kajti sv. Janez je takrat zastopal celi človeški rod, — je zapečatil s svojo lastno krvjo! O ljubezni polna oporoka, o neprecenljiva dedščina človeštva! Mati našega Boga, mati našega Odrešenika je tudi naša mati, ima poleg Jezusa tudi nas za otroke! Ko je nekoč sv. Jedert med glorio pri sv. maši slišala peti o Jezusu kot prvorojenem sinu Marijinem, je postala kar nekako zbegana, ker ni mogla razumeti, kako je mogoče Jezusa imenovati prvorojenega sina Marijinega, ker je vendar imela Marija le enega samega sina, Jezusa Kristusa. Toda glej, v neki prikazni ji je Marija sama razložila, da je Jezus zares v toliko njen prvorojeni sin, v kolikor so vsi ljudje v duhovnem zmyslu njeni kasneje rojeni otroci. Da, kristjani, vi vsi ste otroci Marijini, pravični in grešniki! To je Marija sama razodela sv. Brigiti, da hoče biti tudi mati grešnikov, ako se le skušajo poboljšati.

Srečni mi ljudje, vskliknem, ki imamo tako mater! Marija je nam, kakor je sv. Cerkev časti, zdravje bolnikov, pribežališče grešnikov, tolažnica žalostnih, pomoč kristjanov, mati usmiljenja, naše življenje, naše upanje, naša priprošnjica in — kdo more še vse naštet? Skratka: Marija je naše vse. Zapuščeni, revni, stiskani,

žalostni, pravični, grešniki, bolni, umirajoči: Marija je vaša mati, vaša najzvestejša mati. Zatekajte se k njej, iščite pri njej pomoči, saj ona ni še nikogar nikoli zavrгла!

In kaj naj še nadalje povem? Nič drugega, kot da k sklepu govora pozdravljam Marijo še enkrat kot božjo mater, kot mater našega Odrešenika in kot našo mater. Danes, o Marija, praznujemo tvoje rojstvo, ki je začetek našega veselja. Z ljubečim ženinom v Visoki pesmi vprašam pri tej priliki: „Kdo je ona, ki prihaja kakor vzhajajoča zarja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce?“ (Vis. p. 6, 9.) In odgovorim: „To je Marija, prebležena Devica.“ Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B. K. Čik.

2. Praznik splošnega veselja.

Jakob je rodil Jožefa, moža Marije,
od katere je rojen Jezus, ki je imenovan
Kristus. Mat. 1, 16.

Z današnjim jutrom je napočil veseli dan rojstva blažene Device Marije. Komu bi pač danes najprej srečo voščili: pobožnim staršem Marijinim, ali njihovemu svetemu detetu, ali vesoljnemu svetu? — O srečni zakonski, Joahim in Ana, vaše želje so izpolnjene, vaši vzdihni so uslišani. Roka božja vas je blagoslovila, vam je darovala hčerko, ki bo vaša tolažba, vaše veselje, vaša čast; hčerko, s katero se ne more nihče primerjati, katero bodo vsi narodi zemeljski blagovali.

O Marija, pri tvoji zibeljki že te moramo pristrčno pozdravljati! „Kdo je tista — moramo vzklikniti z visoko pesmijo (6, 9) — ki vstaja kakor jutranja zarja, lepa ko luna, izvoljena kakor solnce?“ — To je Marija, ljubljena hči Očeta nebeškega, čista nevesta Svetega Duha, deviška mati Sinu božjega. To je otrok nebeške milosti, izvoljena med vsemi hčerami, „to je slava Jeruzalema, veselje Izraela in čast vsega ljudstva.“ (Jud. 15, 10.)

Da, srečo si mora danes voščiti vesoljni svet in radosti poskakovati. In k temu nas danes sv. Cerkev spodbuja, ko poje: „Z veseljem obhajajmo rojstvo blažene Device Marije!“ Pa tudi takoj naznani vzrok te radosti, ko pristavi: „Tvoje rojstvo, o deviška porodnica, je veselje naznanilo vsemu svetu; kajti iz tebe je izšlo solnce pravice, Kristus naš Bog.“ In dasiravno današnji evangelijski o rojstvu in življenju Marijinem nič ne pripoveduje,

ampak v rodopisu le našteva različna imena, vendar na koncu našo pazljivost obrne na Marijo, ko pravi, da je ona tista, „od katere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus.“ S tem ravno potrди vzrok veselja, h kateremu nas Cerkev s prejšnjimi besedami opominja.

Že na današnji dan nam torej evangelij Marijo predočuje v popolni visokosti njenega poklica in življenja: kakor Mater božjo. Zatorej ni čuda, da so se ob njenem rojstvu veselili nebeški duhovi ter pozdravljali blago dete kot svojo prihodnjo kraljico; da so se razveselili očaki in preroki pred peklom, ker je napočil dan njihove rešitve; zares dostojno je, da se veseli vse človeštvo, ker se začenja zanj blagor, zveličanje in življenje v Gospodu. Tako se ob rojstvu Marijinem edinijo v veselju *a) nebesa, b) vice, c) zemlja*, kar hočemo danes v svojo spodbudo in dušno radost premisliti.

1. Marijino rojstvo je dan veselja za nebesa.

1. Verni kristjan ne dvomi, da so se ob rojstvu Marijinem razveselili angeli v nebesih. Marija je bila od Boga izvoljena v posebno sredstvo za odrešenje človeštva. Kakšno stopnjo jej je Bog odkazal, so angeli dobro vedeli, ker Boga iz obličja do obličja gledajo in so njegova povelja pozneje Mariji sporočevali. Le pomislimo na pozdrav velikega angela Gabriela. Gotovo ni predrzna beseda, ako trdimo, da so se angeli rojstva Marijinega veselili, ko so že pri njeni zibelki gledali vso njeno visokost, ker ta novorojena hčerka je imela postati slava nebeškega Jeruzalema. Angeli vidijo v sladkem detetu zarjo človeškega odrešenja, ki se je prikazala pred vzhodom solnca — pred rojstvom Kristusovim. Angeli zagledajo v tej Mariji vrata nebeška, katera bo ona z rojstvom Sinu božjega odprla. Angeli zagledajo v Mariji svojo kraljico in spoznajo, da bo ravno ona po svoji časti in čednosti povzdignjena čez vse nebeške duhove.

Ošabni Lucifer je bil s svojim uporom zoper Boga veliko število svetih duhov zapeljal ter s seboj treščil v brezno. Tako se je spraznilo mnogo sedežev v nebesih; rojstvo Marijino pa že oznanuje, da se bodo ti prostori napolnili po drugih odrešenih. Ti sveti angeli so žalovali, da je bilo toliko njihovih tovarišev pogubljenih; a pri rojstvu Marijinem so se razveselili, ker so po razsvetljenju božjem vedeli, da bo ta blažena med ženami kakor Mati Sinu božjega ne le njihova kraljica, ampak tudi zakladnica

milosti in Mati neštevilnih svetnikov, ter tako zopet napolnila prazne prostore nebeške.

2. Marijino rojstvo pa tudi še danes razveseljuje nebeške trume. Kar so takrat angeli upali, to se je lepo izpolnilo; kajti neštevilni odrešeni so po milosti Kristusovi in po priprošnji Marijini dospeli v nebeški Jeruzalem. Če nam sveto Pismo pripoveduje, da tam med angelskimi zbori stoje nepregledne trume izvoljenih iz vseh narodov in ljudstev, ki so obdani z belimi oblačili in držé palmove veje v rokah ter pojô z mogočnim glasom: „Čast Bogu našemu, ki sedi na prestolu, in Jagnjetu!“ (apoc.); ali ne bodo ti radostno pozdravljali tudi Matere, ki je rodila Jagnje, ki bo rešilo svet, Matere, ki je rodila življenje, po katerem je bila pokončana smrt, od Eve zasajena v človeške otroke? Vsi nebeški duhovi — očaki in preroki, apostoli, mučenci in spoznavalci, device in vdove — se danes z nami veselijo, ko praznujemo rojstvo Kraljice angelov in svetnikov. Iz daljne dežele večnega veselja nam nasproti doni radostni glas izvoljenih: Bodi pozdravljena, ti naša Kraljica! Ti slava nebeškega Jeruzalema. Mi te častimo in hvalimo v zvezi s svojimi brati in sestrami na zemlji. Saj si nam ti, o dobra Mati, ko smo na zemlji živeli, težave in bridkosti olajševala. Ko smo se morali bojevati zoper izkušnjave sveta, hudiča in lastnih nagonov, si bila ti naša dobra tolažnica. Ko smo zabredli v slabosti in grehe, si bila ti naše pribežališče. Ko smo v neznanih krajih tavalili in iskali prave poti do nebes, si bila ti nam zvesta vodnica. In zdaj se radujemo v mestu živega Boga. Tvoji materini ljubezni se imamo zahvaliti za svoj večni blagor. Kakor si se nas vedno spominjala, tako se ozri tudi na naše brate in sestre na zemlji, da bodo po srečno prestanem boju tudi naše slave vekomaj deležni.

Dragi v Kristusu! S svetim navdušenjem nas navdaja ta pozdrav nebeške Kraljice od razveseljenih zveličanih duhov. Srce človekovo bi vzkipelo, hitelo pred presvetli prestol ljube Matere ter si ji tam vekomaj poklanjalo z izvoljenimi.

II. Pa zapustimo to stanovanje blaženih ter se ozrimo k drugim otrokom Marijinim, stopimo čez vrata k dušam v vica h. Tudi tam vlada danes veselje: Marijino rojstvo je radosten praznik za uboge duše v vica h.

1. Pomislimo najprej na tiste duše umrlih pravičnih v stari zavezi, ki so bivale, ker so bila nebesa še zaprta, pred peklom ter s srčnim hrepenenjem pričakovale prihoda Zveličarjevega.

Marijino rojstvo pa je bilo veselje tistih pravičnih Izraelovih pred peklom. Ni pa samo domišljija, da so pravični stare zaveze izvedeli za rojstvo Marijino. Saj Kristus zatrjuje v svetem pismu (Jan. 8. 56.), „da se je Abraham silno veselil videti njegov dan; videl ga je in je bil vesel.“ Iz tega se sme sklepati, da je Bog dušam pravičnih pred peklom naznanil bližnje odrešenje — tedaj tudi rojstvo Marijino, ker je njeno rojstvo ravno pogoj in zagotovilo za bližnji prihod Kristusov.

Že ob dnevu rojstva Marijinega se je pred peklom zaslišal glas: „Povzdignite svoje glave, ker vaše odrešenje se približuje!“ (Luk. 21, 28.) Z veseljem gledata Adam in Eva na Marijo, ki je imela po svojem Sinu od vsega človeštva odvzeti prokletstvo, katero sta bila onadva provzročila. Veselil se je Noe s svojimi potomci, ker je dodelana barka, ki bo sprejela Zveličarja in prinesla vsem rešitev. Veselil se je Abraham, ker danes se je prikazala tista, po katere zarodu bodo vsi narodi sveta blagoslovljeni. Veselil se je Jakop, ker izšla je danes zvezda iz njegove hiše in postavljena je lestvica, po kateri bo Sin božji stopil na zemljo in ljudje se povzdignili proti nebeškim višavam. Veselila sta se vodnika izraelskega ljudstva, Mozes in Aron, ker zasajen je danes goreči grm, ki bo sprejel ogenj božanstva brez omadeževanja devišstva, in pognala je vedno zelena palica, ki bo nosila neskončno dragoceni cvet. Veselili so se vsi preroki, ker je vzrastla korenina Jesetova, ki bo kmalu pokazala Sinu božjega.

2. Marijino rojstvo tudi še danes razveseljuje uboge duše v vicah. Medtem ko poprej imenovani predpeklom niso trpeli, temveč so le čakali, da se nebesa odpro po Odrešeniku, pa sedaj duše v vicah strašne muke trpe za svoje grehe ter potrebujejo od drugod velike pomoči, ker si sami nič ne morejo pomagati. In odkod jim prihaja največja pomoč? Gotovo od tiste, katere rojstvo danes obhajamo. Da uboge duše za današnji praznik vedô, ni dvomiti, saj so ga same, ko so še tu živele, veselo obhajale. One imajo vzroka dovolj, da se danes vesele, ker je ravno Marija — kakor enoglasno učijo cerkveni učenički — njih dobrotljiva Mati. Ona je veselje v vicah trpečega Izraela. Kakor je Marija kot kraljica nebes in zemlje Gospa zmagovalne in vojskujoče Cerkve, tako tudi ona — po besedah sv. Bernardina „v kraljestvu vic gospoduje čez trpečo cerkev“. Zato pravi sv. Alfonz Ligvori: „Srečni, trikrat srečni so služabniki Matere usmiljenja, ker jih njeno varstvo spremlja ne le v tem

življenju, ampak jim sledi tudi čez grob v vice. Kolikor manj si morejo duše tam pomagati, toliko bolj ona podvoji svojo skrb in dobrotljivost.“ Nekateri učeniki trdijo, da je Mariji podeljena oblast ob vseh večjih njenih praznikih, da tiste dni prikrajša nekaterim dušam trpljenje, drugim polajša, nekatere pa popolnoma reši ter jih pelje v nebesa kot svoje ljubljene otroke. Kako bi se torej uboge duše današnjega dneva ne veselile, ko upajo prejeti Marijino pomoč? Zato se ob tvojem rojstnem dnevu, o usmiljena Mati, tudi zatekamo k tebi s svojimi prošnjami. Mi imamo v hiši večnosti že mnogotere znance, prijatelje in sorodnike, ki morajo še zadostovati pravici božji. O žalostna Mati, spomni se bolečin, ki jih je tvoje srce prestalo na zemlji zavljo trpljenja tvojega Sinu; spomni se, da je Kristus zanje svojo drago kri preli; spomni se, da so one dobre duše, saj so se v milosti božji ločile s sveta; spomni se, da ni bilo nobene med njimi, ki bi v svojem življenju tebe ne bila častila in ljubila! O Marija, usliši njih zdihovanje in naš klic za rešitev iz velikega trpljenja! Saj vsi vemo, da si ti upanje in veselje trpečega Izraela.

III. Ko smo prehodili prostore nebes in vic, se vrnemo na zemljo in najdemo, da je današnji dan tudi praznik veselja za vse človeštvo.

1. Pomislimo, kako je bilo Marijino rojstvo vesel dogodek za poprej živeče ljudi. Stara zaveza skozi 4000 let se v mnogih ozirih lahko imenuje čas brez luči, brez gorkote. Nebesa so sicer pošiljala, kakor nam sveto pismo pripoveduje, razne bogaboječe osebe, pa ni še se prikazal Mesija, ki bi bil kakor solnce vse razsvetlil in ogrel, še ni popolnoma vladala svetost v človeških srcih. Pregrešnost je dosegla v judovstvu in malikovalstvu visoko stopnjo ter je obhajala zmago. To je bil dolg, žalosten čas, preden so nebesa rosila Odrešenika. Ljudje so živeli brez miru, brez tolažbe, brez sprave. Hrepenenje po Odrešeniku in pomočniku je bilo vedno bolj splošno. Sedemsto let pred Kristusom slišimo žalostno vprašanje pri preroku Izaiju (21. 11.): „Čuvaj, kako je z nočjo, čuvaj, kako je z nočjo?“ Ali še dolgo ne bo belega dneva? Ali je še dosti te strašne temne noči? — Pa glej, z Marijinim rojstvom je ta noč pri koncu! Tako je njen rojstni dan vesel dogodek za takratno človeštvo. Zemlja sicer ni slutila, kdo da jej je rojen, a vendar je bil dogodek v hiši sv. Joahima in Ane svetovni dogodek, ki je imel kmalu zemeljski krog napolniti z velikim veseljem in

zveličanskim pokojem. Marija je tista izvoljena, ki se kakor Mati Zveličarjeva v evangeliju tako proslavlja: „Blagor telesu, ki je tebe nosilo, in persom, ki so te dojila!“ (Luk. 11, 27.)

2. Marijino rojstvo pa še danes razveseljuje zemeljske prebivalce. Tisto milo dete v zibeli je čast izvoljenega ljudstva nove zaveze. Zato je ona ljubljena vsega krščanstva. Njen rojstni dan je za nas vesel praznik. Tiste občutke spoštovanja in ljubezni moramo gojiti do Marije, kakor sv. Bernard, ki pravi: „Kolikokrat mislim na Marijo, občutim veselje, ki presega vse posvetne radosti in posladi vse bolesi.“ Ali nas ne bo Marijino rojstvo razveselilo, če pomislimo, da bi brez nje ne bili odrešeni in napolnjeni s časno in večno žalostjo? Z njenim rojstvom se je milost božja naklonila revni zemlji. Z njenim rojstvom so se odprla vrata, skozi katera je stopil Zveličar, da bi odvil greh, zbrisal kazen in prinesel človeštvu mir in spravo. Če nadalje pomislimo, da je Marija sama prestala veliko trpljenja in bolečin, da za vse naše potrebe ve, da ima srce polno ljubezni in milosti, če nadalje pomislimo, da hoče in more pomagati: ali nas ne bo vse to z veseljem napolnilo, posebno danes, ob njenem rojstvu, ko se je naša radost začela? S polno pravico se torej veselé zemeljski otroci, ko premišlujejo srečo, ki jim jo je prineslo Marijino rojstvo. V vseh okoliščinah življenja nam služi Marija v največje veselje. Kje drugje najdejo žalostni veselje, kakor pri njej, ki se imenuje tolažnica žalostnih? Kam drugam se zatekajo bolniki in trpini, kakor k Mariji, ki jo imenujejo: Zdravje bolnikov? Kam se najrajši grešnik obrne, kakor na Marijo, ki jo pozdravljamo: Pribežališče grešnikov? Kdo nedolžnemu obvaruje največji zaklad, kakor Marija, ki ga s svojim plaščem zakriva? Kolikokrat se podijo v človeškem življenju viharji raznih strasti in izkušnjav in zalezovanj, in temna noč hoče človeka objeti: pa tu se nam milo prikaže Marija, zgodnja danica, morska zvezda, ki nam pokaže pravo pot! In kam se rajši ozira umirajoče oko, kakor na blaženo podobo Marijino, in jezik najrajši kliče njeno sladko ime. Saj kristjan ve, da mu usmiljena Mati stoji ob uri ločitve na strani, da prosi zanj ob sodbi pri svojem Sinu, saj ve, da je ona tudi v vicah dušam največja prijateljica — in v nebesih velika sreča in veselje. Tako vidimo, da je Marija res začetek našega veselja; zato pa tudi zasluži, da se jej poje večna čast in hvala.

Dragi v Kristusu! Tako mislijo bogoljubni kristjani ob dnevu Marijinega rojstva. Kamor se ozrejo po zemlji, v vice ali nebesa, vidijo, kako veselje vlada zavoljo godu blažene Device Marije. Kaj nam ostaja drugega, kakor da se tudi mi k njej za- tečemo ter zraven srčnega voščila pristavimo še gorečo prošnjo: „Spomni se nas, o sveta Devica! Vodi naše stopnje tako, da bo tudi naš rojstni dan — rojstni dan za nebesa. Pridi nam na pomoč, kolikorkrat potrebujemo tvoje priprošnje. Varuj nas v vseh dušnih in telesnih nevarnostih, posebno pa ob koncu dni. Ko bo naše oko že ugasovalo, jezik več ne bo govoril, ko uho več ne bo slišalo tolaživnih besed svete vere, ko nas bo hudobni duh najbolj zalezoval: takrat ohrani nas v veri, potrdi v upanju, vžgi v nas ogenj božje ljubezni. In ko telo otrpne in duša stopi pred sodnika, takrat prosí, o Mati, za nas, da zaslišimo milostno sodbo, ne v trpljenje vic, ampak da se preselimo k tebi ter s teboj in s tvojimi izvoljenimi obhajamo večno veseli praznik v nebesih.“ Amen.

Anton Žlogar.

Štirinajsta nedelja po binkoštih. (Praznik Marijinega imena.)

1. Marijo častiti je pravično in koristno.

Devici je bilo ime Marija.

Luk. 1, 27.

„Devici je bilo ime Marija.“ — Marija, o sladko ime, če te izgovarjam, občuti moje srce nebeško tolažbo; Marija, o sveto ime, če te kličem, je moja duša polna spoštljivega češčenja! Da, če izgovarjate ime: Marija, predragi imenujete izvoljeno hčer večnega Očeta, imenujete prevzvišeno Mater božjega Sina, imenujete najčistejšo nevesto Sv. Duha, imenujete Kraljico angelov in svetnikov, gospo nebes in zemlje, premagovalko peklenke kače, veselje sveta, strah pekla. Skratka: ime Marije je za Jezusovim imenom nad vsa druga imena.

Ravno zato je pa tudi naša sv. mati katoliška Cerkev v čast temu tako častiljivemu imenu postavila poseben praznik, da bi na ta dan katoliški kristjani Marijino ime očitno in slovesno častili. Danes je tisti praznik in danes tisti dan, ko je bil smrtni sovražnik vsega krščanstva, kruti Turek, ki je oblegal z velikansko vojsko Dunaj, glavno mesto našega cesarstva, pod varstvom

Marijinim srečno premagan. In ravno ta zmaga je papeža Inocencija XI. nagnila, da je na današnji dan vpeljal v celi Cerkvi slovesni praznik Marijinega imena.

Ali ne bomo torej z vso vnemo obhajali današnjega praznika? Ali ne bomo z vso gorečnostjo častili Marije? Vem, da ste vsi, kolikor vas je tu, vneti častilci Marije; toda, da vas še bolj spodbudim k njenemu češčenju, rečem: Marijo častiti je zelo pravično in jako koristno; jako pravično glede na Marijo, jako koristno glede na nas. — To dvojje bodem danes razlagal v svojem govoru, ki ga bom govoril v čast tvojega presvetega imena, o Marija.

I. Marijo častiti je zelo pravično, kajti ona je mati božja.

Če častimo Marijo, častimo ono blaženo, katero je Bog od vekomaj izbral, da postane mati njegovega edinorojenega Sina; častimo ono milostljivo, kateri je moral nadangel Gabriel na božje povelje oznaniti, da je milosti polna, da je Gospod vedno z njo, da je blažena med ženami, da je njo samo zadela čast, nositi včlovečenega Boga v svojem deviškem telesu in ga potem poroditi; častimo ono vzvišeno, katero je katoliška Cerkev javno in slovesno na enem izmed prvih cerkvenih zborov proglasila za Mater božjo. V Mariji častimo najpopolnejše bitje, katero je kdaj Bog ustvaril, častimo ono človeško bitje, kojega popolnost in visokost nam najbolje kaže, kako popoln moraš biti šele ti, o Bog, ki si vir in dajalec one visokosti in popolnosti, katero občudujemo na Mariji! Z eno besedo: v Mariji častimo Mater božjo in v tej vse, kar se more najti svetega in častitljivega v nebesih in na zemlji.

Če pa Marijo kot Mater božjo častimo, ali ni to češčenje hkrati tudi češčenje, katero skazujemo njenemu Sinu? Ali ne častimo Boga samega v Mariji?

„Mučence častiti,“ pravi sv. Ambrozij, „se pravi Kristusa samega častiti.“ „Češčenje služabnikov, je češčenje Gospoda“, piše sveti Hieronim. Če se pa Kristusa časti že s tem, da častimo njegove mučence, koliko bolj se ga bo šele častilo, če bomo častili njegovo mater; in če nadalje velja že tisto češčenje, katero skazujemo služabnikom božjim, Bogu samemu, koliko bolj mu bo veljalo češčenje njegove Matere! Ali ne zahteva že vsak zemeljski gospod, da moraš tiste v časti imeti, katere on ljubi in katerim je podelil nekoliko svoje oblasti in dostojanstva? On smatra to

češčenje svojim in s tem češčenjem zadobiš ravnotako milost, kakor če bi častil njega samega. To velja še v višji meri o materi Gospodovi; njeno češčenje je prav posebno češčenje Gospoda. In vidite, predragi, ravnotako je tudi glede na Marijino češčenje. Ako častim Marijo, častim onega, ki jo je izbral za svojo mater; v stvari častim Stvarnika, v Mariji Boga.

Kaj je torej pravičnejše, vas vprašam, preljubi v Gospodu, nego častiti Marijo? Kaj je pa tudi koristnejše od češčenja Matere božje? O tem takoj v drugem delu!

II. Res je, kar piše sv. apostol Jakob: „Vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgoraj in pride od Očeta svetlobe.“ (1. 17.) Bog je tisto neizmerno morje dobrot, iz katerega izvirajo vse neštevilne reke milosti božjih. Toda, ali pa ne ravna ta neskončno dobrotljivi Bog skoraj ravno tako, kakor vsi veliki gospodje tega sveta? Ali ne zahteva, da ga moramo za milosti prositi in ali nas ne prepričuje sv. pismo, da najlaže in najgotoveje od njega kaj dosežemo, če ga prosimo po priprošnjikih?

Kakšne milosti je Bog na priprošnjo svojih zvestih služabnikov, starih očakov, na priprošnjo svojih maziljencev, prerokov, na priprošnjo Mozesa in Arona podelil! Kdo je rešil mesto Segor žveplena in ognjenega dežja? Ali ne priprošnja pravičnega Lota? Kdo je prinesel blagoslov v hišo Putifarjevo? Ali ne nedolžni Jožef? Kdo je potolažil razsrjenega Boga, ko je sklenil malikovalsko izraelsko ljudstvo uničiti? Ali ne priprošnja Mozesova? Vidite, tako moč ima pri Bogu priprošnja onih, katere ljubi in ki so pri njem v milosti. Ali nas ne zagotavlja po kraljevem psalmistu, da bo izpolnil željo tistih, ki se ga boje in da bo njihove prošnje uslišal? (ps. 144. 19.) In ali ni Jobovih prijateljev, ki so ga razžalili, poslal k njemu, rekoč: „Ta naj za vas prosi, na njegovo prošnjo hočem vam odpustiti.“

Če ima pa Bog že toliko dopadenja na priprošnjah boga-boječih duš sploh, o kaj bo še le storil, če bo prosila Mati božja sama za nas! Ker je Marija Mati božja, pravi sv. Bernard, zato ji ne manjka moči, in ker je naša mati, zato ji ne manjka dobrotljivosti. Kakor ne more Bog Oče svojemu Sinu nobene prošnje odbiti, tako ne more tudi Bog Sin svoji Materi Mariji ničesar odreči.

Tako mogočna je torej Marijina priprošnja in prav tako velika je tudi njena dobrotljivost. Kdo bo o tem dvomil? Marija naj bi ne bila polna ljubezni do nas, ki je vendar nosila božjo

ljubezen samo devet mesecev v svojem deviškem telesu in ki se imenuje v sv. pismu „mati lepe ljubezni?“ (Ekl. 24. 24.) Ne, Marija nas ljubi, nas ljubi še bolj, kot ljubi mati svojega otroka. Zato nam pa hoče vedno pomagati, zato je v resnici milostljiva, dobrotljiva in sladka devica.

H koncu vam naj navedem besede sv. Bernarda, katere daje svetnik vsakemu kristjanu v pouk. „Marija pomeni toliko, kot morska zvezda. O, kdorkoli si, ki zapaziš, da se na morju tega svetá ziblješ bolj v viharju in nevihti, kakor pa stojiš na trdnih tleh, ne obrni svojih oči proč od te svetle zvezde, ako nočeš, da te valovi požro. V nevarnostih, v težavah, v dvomih kliči Marijo. Marija naj nikdar ne izgine iz tvojega srca, s tvojih ust! Ako njej slediš, ne zaideš; ako njo prosiš, nimaš vzroka obupati; ako te ona drži, ne padeš; ako te ona varuje, se ti ni nič bati; ako te ona vodi, se ne utruidiš; ako ti je ona milostljiva, dospeš do zveličanja.“ Amen. *Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik.*

2. Pravo in napačno češčenje Marijino.

Glej, odslej me bodo srečno, imenovali vsi narodi. Magnif.

„Glej, odslej me bodo srečno imenovali vsi narodi,“ tako je zapela Devica Marija polna sv. navdušenja in božjega veselja, ko je prišla Elizabeti sporočiti nezaslišano srečo, da je postala Mati božja. Vsa stoletja do danes se uresničuje to Marijino prerokovanje na čudovit način: kamen in cvetice, narava in umetnost, petje in godba, molitev in govori: vse to oznanuje čast prečudovite Device, moč nje sladkega lmena, slavo njenih prekrasnih čednosti. Prav govori ona lepa pesem:

„O Marija, naša mati,
tebe ljubi celi svet,
vse želi ti čast dajati
Kar živi in zna umret.“

Res, Marije častiti ne pozabi tako hitro niti grešnik, tako prisrčno nam je vsem kristjanom češčenje Marijino: V Marijino usmiljenje zaupa in ni osramočen.

Ali, dragi v Kristusu, zaslišite besedo, kateri se boste sicer čudili, a je vendar resnična. Mnogo ljudi časti Marijo po svoje in popolnoma napačno.

Poglejte po svetu, koliko ljudi zasačijo gosposke, ki ponarejajo denar. Pa kakšen denar ponarejajo? Mar vinarje in krajcarje? Ne. Krone in cekine ter bankovce z velikimi številkami, te ponarejajo. Tako se pa tudi poglavar vseh sleparjev, zviti satan, vedno in zares prizadeva, pokvariti in ponarediti pobožnost do Matere božje. Čuti namreč močno nogo Brezmadežne na svojem vratu, pozna moč Marijino, ki svoje prave častilce obvaruje vseh napadov njegovih, sovraži jo, a ker ne more škodovati njej, hoče ji kratiti češčenje in pogubiti nje otroke. — Če prinesete kako zlatnino, n. pr. prstan, zlatarju in želite vedeti, ali je pravo zlato ali ne, ima tak kamen, ob katerega potegne dotično zlatnino, in vam natanko pove, koliko zlata je. Moje današnje besede naj vam bodo, dragi v Kristusu, tak kamen, da iz njih natanko spoznate, ali ste doslej Marijo častili prav ali ne, ali je vaša pobožnost do Marije pravo zlato ali pa le ponarejeno zlato. Kako se ustraši trgovec, če vidi koncem leta pri obračunu, da nima nič premoženja, dolga pa čez mero, pa je vse leto mislil, da je bogat mož! Za nas, dragi v Kristusu, bi bila pa neskončna nesreča, ko bi se z napačno pobožnostjo zanašali na pomoč Marijino, a bi spoznali v smrtni uri in pri sodbi božji, da Marija ne mara za nas, ne prosi za nas, ker je nismo prav častili. Bog nas varuj tega! Zato vam kličem: „Poslušajte nauk in bodite modri in nikar ga ne zametujte.“ (Prov. 8.)

Domač pregovor pravi, da imajo vsake oči svojega slikarja, t. j. vsak si reči tako predstavlja, kakor bi jih rad imel. Abesinci tudi angele slikajo s črnimi obrazi, ker so sami črni. Tako pa si tudi grešniki, ki imajo grehov črno srce, slikajo črno ono pobožnost, katera se jim zdi najlepša, pobožnost do Matere božje. Povejte, mar morejo Mariji dopasti molitve in češčenje kakega ubijalca, roparja? Ne; ravnotako pa ji ne dopadejo molitve grešnikov, ki so sicer nazunaj in navidez pošteni, a je njih srce grob, poln gnilobe greha.

Da bodete to bolj umeli, moram vam najprej pojasniti, kaj je pobožnost sploh. K izviru treba iti in tam bomo spoznali, zakaj je voda doli v potoku kalna.

Sv. Tomaž Akv. pravi: Pobožen je tisti človek, ki je s celim srcem pripravljen storiti vse, kar Bog zahteva zase. Torej: za vse pripravljeno srce, ki se Bogu daje popolnoma, dela človeka pobožnega. Svojemu cesarju vdan je tisti, ki stori rad vse, kar

je v njegov prid. Domovini vdan je tisti, ki za nje blagor daruje in posveti in dá vse svoje moči. Sveto pismo imenuje Izraelce tedaj vprvič Bogu vdane, ko so veselega srca dali vso svojo zlatnino in dragocene posode in krasna oblačila v ta namen, da se napravi Bogu sveti šotor. „In so nosili s prav voljnimi in pobožnimi srcem prvine Gospodu v dar.“ (Exod. 35, 21. sq.)

Zdaj pač ne bo težko odgovoriti, v čem je pobožnost do Marije. Resnična, vdana volja, storiti vse, kar je Mariji všeč in v čast, to je pobožnost do Marije. Če si kdo Mariji v čast nalaga hude poste, moli dolge molitve, gre daleč na božja pota, naj nikar ne misli, da je to pobožnost do Marije. Ne, to je ali nasledek tiste Mariji vdane volje: ker se hočem Mariji prikupiti, izkazati svojo vdanost, ker rad storim, kar je njej všeč, ker sem vdan, zato se postim, molim, romam; ali pa je pripomoček, to vdanost do Marije zadobiti: Postim se, molim, da bi postal Mariji vdan. Dobro pomnite: molitev, post, miloščina in romanja, to ni še pobožnost, ampak jo kaže ali pa se hoče s tem zadobiti. V tem se ljudje le preradi in strašno motijo; menijo, če izmolijo toliko in toliko rožnih vencev ter obidejo vsa božja pota, da so pobožni, četudi je njih srce polno prostovoljnih grehov, katerih se ne marajo odvaditi. Nočejo se prav nič potruditi in premagovati; njih srce ni Mariji vdano, ampak grehu. Toda Marija ne mara greha, in zato je tako samo vnanje češčenje ponarejen denar: ima sicer barvo in podobo in obliko pravega denarja, a ne njega veljave, in pred nebeško gosposko ta denar ne bo nič obveljal, marveč proč ga bodo zavrgli po besedi: „Njih srebro bo vun vrženo in njih zlato bo izpremenjeno v blato.“

Sprevidite pač, dragi v Kristusu, da ne morejo biti pravi častivci Marijini tisti kristjani, ki jo časte samo nazunaj z nekimi zunanostmi, a ji ne dajo in store tega, kar ji je najbolj všeč, da bi se odpovedali grehu. Kaj je to vdana volja Mariji služiti? Kaj iščejo ti njene časti? Skoraj bi dejali, da jo hočejo samo goljufati, prekaniti.

Jozue je imel po božjem povelju zasesti vso obljubljeno deželo. In veliko rodov se je vzdignilo skupno zoper Izraelce, med njimi Gabaonci. Preslabi za očiten boj so se poslužili zvijače. (Gl. Jos. IX.) Tako tudi delajo oni grešniki. Radi bi ušli pravični in strašni sodbi božji, ki jim žuga, zato pridejo k Devici Mariji z raztrganimi oblačili navidezne pokore, t. j. z nekaterimi zgolj zunanjimi dobrimi deli; menijo, da so storili kdo ve kako dolgo

pot, a so ostali doma v hiši svojih grešnih navad, ne za korak se niso približali Mariji. In zato se jim tudi ne posreči goljufati Marije, kakor so Gabaonci goljufali Jozueta. Iz vsega tega spoznate, da ne moremo govoriti o pobožnosti do Marije, kjer ni resne, odločne volje, dopasti ji.

Če je tako, porečete, zakaj pa Marijo kličemo pribežališče grešnikov, zakaj vam pa tolikokrat naročamo, častite Marijo, da vam pomaga znebiti se grehov? Ne, dragi v Kristusu, ne maram omajati zaupanja, katerega imajo grešniki do Marije, tudi ne maram Mariji odvzeti češčenja, ki ga ji toliko izkazujejo grešniki. Zato pa povem še to-le.

So grešniki, ki hočejo grešniki ostati, ki svojo veliko nesrečo s trdovratnostjo še povečujejo in jih ni skrb, kaj bo z njih dušo; pa so spet grešniki, ki hočejo postati sveti, pravični, ki željno čakajo usmiljenega Samarijana, ki bi jim izpral in zavezal rane. Tem grešnikom nikakor ne podiram srca, naj zaupajo. Nimajo še sicer prave pobožnosti do Marije, a imajo vsaj nekaj volje greh pustiti in hoditi po zveličavnih potih. Jutranja zarja še ni dan, pač pa je pričetek dneva, ki kmalu za njo pride. Reveži te vrste naj le tudi zanaprej zatekajo k Mariji in se ji priporočajo; noben dan naj ne mine, da ne bi je prosili: prosilci za nas grešnike. Za to jutranjo zarjo bo gotovo prišlo solnce pravice v njih srce. Saj je posebna Marijina naloga grešnike voditi k Bogu. „Moja mati je najslajša jed, s katero vabim k sebi grešnike,“ je dejal Gospod sv. Katarini Sienski.

Toda oni zastarani, zakrknjeni, trdovratni grešniki, ki nikdar niti ne mislijo na pokoro, ki „ne obračajo svojih misli na to, da bi se izpreobrnili k svojemu Bogu“ — so mar ti pobožni častilci Matere božje? Niso, niti niso na tem, da bi kdaj postali, marveč gredo popolnoma nasprotno pot in so Marijini sovražniki. Pravijo sicer, da časté Marijo, pa s kakšnim srcem in namenom? Kolikor in kakor dolgo mogoče hočejo z grehi žaliti njenega Sina.

„Rešite mi sina Absaloma,“ tako je velel kralj David svojim zvestim vojakom, ki so šli z njim na vojsko zoper upornega sina in druge puntarje. Ravnotako pa ukazuje Marija: „Prizanašajte mojemu Sinu Jezusu!“ Vsem, ki se vojskujejo pod njeno zastavo, njenim lmenom, govori: „Viverniki, odrešeni, nikar ne delajte grdo z njim, nikar ga ne zasramujte, spoštujte ga, kakor se mu spodobi.“ Če se pa dobi človek, ki presliši nalašč glas matere Jezusove in tudi svoje matere, ki Jezusa sramoti z besedo

in dejanjem, ki takorekoč pred Marijinimi očmi Jezusa spet križa in mu prebada srce: kaj je to častivec Marijin?

Sveta vera nas uči, da je greh res enkrat umoril Jezusa Kristusa, in da bi ga spet umoril, ko bi bili grešniki toliko močni, kolikor so predrzni. Kako bi se torej mogel predrzni grešnik, ki ima trdno voljo še grešiti, hvaliti, da prav časti mater svojega Odrešenika? Kako bi smel upati, da ga bo Marija varovala in zanj prosila, ker jo žali v največji meri, ko žali njenega Sina? Vprašam vas, kaj mislite: ali Marija ljubi greh ali ga sovraži? Ljubi ga gotovo ne; kaj takega trditi bi bilo naravnost grešno. Ona ga torej sovraži; če ga sovraži, ne bo varovala grešnika, ki hoče s par pobožnostmi zapeljati ljudi, da dobro mislijo o njem.

Dobro vem, da nam je Jezus Kristus dal Marijo kot najslajšo jed, ki naj mesena, k poboljšanju nagnjena srca grešnikov privabi in pritegne k njemu. Pa ne samo to, Marija naj bo tudi magnet, ki naj s svojo močjo nase potegne tudi železna srca trdovratnih grešnikov in jih Kristusu pridobi, kakor je Gospod govoril sveti Brigiti: Pa glejte hudobijo ljudi; ne samo da se ne dajo privleči od tega magnet, marveč hočejo ta magnet nase potegniti, ker hočejo, naj ona njih umazane grehe prikriva. Kaj je mogoče še bolj grdo ravnati z materjo Gospodovo? „Ne veš, da te dobrot božja vleče k pokori?“ (Rimlj. 2, 4.)

Poljedelcu močvirna zemlja ni všeč, je nima rad; če se je pa vendar loti, upa, da bo mogel močvirje izsušiti in narediti rodovitno. Tako dela božje usmiljenje. Samo zato ljubi Bog grešnika, da bi v njih srcih izsušil močvirje grehov, pa jih storil rodovitne za obilne sadove pokore. Usmiljenje božje, ki greh tako sovraži, je torej izraz največje dobrotljivosti in zato gorje onemu, ki predrzno greši na Usmiljenje! Zato pa nima Marija večjih sovražnikov kakor so trdovratni grešniki, ki časte Marijo s srcem umazanin in trdovratno voljo ostati v tej umazanosti. Ti Mariji s silo vzamejo nje najlepšo krono, največjo čast, ji ukradejo najlepši naslov: „Mati usmiljenja“. Če kdo sili Marijo, da mu pomaga množiti število grehov s tako hinavsko pobožnostjo, mora pač Marija izpremeniti svoje ime in se imenovati „Mati jeze božje“; kot tako jo je namreč Gospod postavil že v raju rekoč: „Sovraštvo . . .“ Marija je tisto vidno orodje v roki božji, s katerim Bog izyršuje svojo sodbo nad peklom, satanom in njega privrženci. In gorje potem grešniku, če je zanj izgub-

ljeno zadnje upanje, brez odloga zapade jezi božji, kakor hitro se Marija obrne od njega.

„Torej pa ne bom več molil Mariji v čast,“ si misli sedaj kak tak grešnik! Ne, ne, le opravljaj Mariji v čast molitve, le posti se, le obiskuj njene cerkve, le venčaj njene oltarje in podobe, le nosi njeno znamenje! Bog ne daj, da bi to opustil! Pač pa poklekni pred njeno podobo, in ji reci iz celega srca, da samo zato opravljaš Marijine pobožnosti, da bi jo ganil, naj ti ona izprosi moč, vendar že enkrat zapustiti greh. In če nimaš nobene želje, greh zapustiti, prosi jo, da ti dá tako željo. Kadar boš občutil tako željo: rešen si! Začel si pravo pobožnost do Marije, in kdor dobro začne, ima polovico dela dovršenega, kajti volja, zdrav postati, je že del zdravja.

„Jaz sem mati lepe ljubezni in strahu in spoznanja in svetega upanja“ te besede današnjega berila polaga sv. Cerkev Mariji v usta in po pravici. Mati lepe ljubezni! Kako krasen naslov! Katera ljubezen je lepša, ko ljubezen božja do nas in naša ljubezen do Boga? Koga je Bog bolj ljubil, ko Marijo in Marija, koga bolj ko Boga? Kolika sreča za nas, če mi ljubimo Boga! In kako si pridobimo to čast in srečo? Častimo Marijo, mater lepe ljubezni, a častimo jo prav, tako kakor smo se danes učili. Č. Ludovik iz Granade odgovarja na vprašanje, kako častiti Marijo: Postani vsakdo Marija. Ime Marija pomeni: grenko morje, svetla zvezda in gospa. Bodi torej grenko morje v bridkosti kesanja, obžaluj storjeno hudo, zamujeni čas, opuščeno dobro. Bodi svetla zvezda: sveti drugim z zgledom pobožnega življenja in dobrimi deli. Slednjič bodi gospa svojih počutkov, obvladuj svoje strasti in nagnjenja: v tem je pravo češčenje Marijino. Da, sveto in sladko je ime Marijino: izgovarjajmo je spoštljivo in zaupno, a utisnimo si je tudi v naše srce in naše življenje s pravim češčenjem, in izpolnilo se bo: „Kdor mene posluša, ne bo osramočen.“ Amen.

Fr. S. Watzl.

Petnajsta nedelja po binkoštih.

1. Človeška revščina — usmiljenje božje.

Glej, nesli so mrliča, edinega sina
svoje matere! Luk. 7, 12.

Življenje našega Odrešenika na zemlji je izraženo v kratkih svetopisemskih besedah: Hodil je po deželi in delih dobrote. — Povsod je našel bolnike, katere je ozdravljaj, grešnike, katerim je odpuščal grehe, če so imeli resno voljo se poboljšati, žalostne, katere je tolažil. — Celo mrtve je obujal k življenju, kakor nam pripoveduje tudi današnji sveti evangelij, ki govori o pogrebu mladeničevem in solzah žalostne matere vdove. — Zveličar je prišel mimo in izpremenil žalost v veselje, obudivši mrliča k življenju.

Premišljujmo nekoliko bolj natanko današnji sveti evangelij, ki nam kaže a) človeško revščino na zemlji, na drugi strani pa b) usmiljenje in pomoč božjo.

I. Na svojem potovanju je prišel Zveličar s svojimi učenci in spremljan od velike množice ljudstva v mesto Najm. — Iz mesta se je vrstil pogreb. Zveličar ni prišel slučajno semkaj, ampak nalašč, da bi razodel pred množico svojo božjo moč, da bi ga spoznali kot usmiljenega Odrešenika. Sicer nam ni znano ime mrličevo, le toliko vemo, da je bil mladenič v najlepših letih, ki je gotovo težko zapustil ta svet, sedaj pa leži mrtev in mrzel v krsti, za njim pa joka in vzdihuje mati vdova.

Smrt ji je pobrala zadnje upanje in podporo, zapuščena gleda v prihodnjost. Komu bi se ne smilila? — Mnogo mestnih prebivavcev se je udeležilo pogreba, da bi s tem izrazili žalostni materi vdovi svoje sočutje. — Kdo ve, ali so mislili pri tem na to, da tudi nje ponesejo prej ali pozneje po isti poti v grob?

Smrt ni gospodovala samo v tem mestu, ampak vlada po vsem svetu. Kjerkoli prebivajo ljudje, tam ima smrt svoj pogrebni prostor! Ko bi mrlič mogel govoriti, kako bi pripovedoval o trpljenju in grenkosti, katere je občutil pred smrtjo in ob smrti! Morda je prestal dolgo, trpljenja polno bolezen, od katere ga je smrt takorekoč rešila. Morda je umrl v cvetu svojega življenja. Za krsto jokajo starši za svojim dobrim otrokom, ki je bil njihovo edino upanje in podpora. Nesli so morda v grob očeta ali mater, katerim je smrt pretrgala nit življenja. Za pogrebom jokajo nedorasli otroci, ki so ostali sirote, ker so

izgubili dobrega očeta, skrbno mater. Smrt je morda razdvojila srečen zakon, ki je trajal kratek čas. S kakšno žalostjo je napolnila srce preostalega sodruga! — Morda sta se zakonska postarala in dolgo delila žalost in veselje med seboj, zdaj je eden del ostal zapuščen na stare dni. — Morda nesejo v grob človeka, ki je užival čast, bogastvo na zemlji, pa pozabil je na Boga in večnost. Kako hudo mu je bilo, ko je smrt pri njem potrkala in ga odtrgala od vsega, na kar je bilo navezано njegovo srce. Povsod in za vse ima smrt svojo grenkost, saj je smrt ločitev duše od telesa. „O smrt, kako grenak je ljudem svoj spomin.“ To je telesna smrt z vsemi svojimi grozovitostmi.

Še hujša je pa dušna smrt, in veliko jih v njej umrje. — Pri svetem krstu prejme kristjan nadnaravno življenje milosti božje, s katere pomočjo lahko dela in si zasluži nebesa. Kakor oslabi telesno življenje po hudi bolezni, tako uniči tudi smrtni greh dušno življenje. — Četudi kdo izgleda zunanje povsem zdrav, če je pa s smrtnim grehom izgubil nadnaravno življenje, t. j. božjo milost, je notranje mrtev, Bogu zopern, nesposoben za nebesa, zrel pa za večno pogubljenje.

Najbolj žalostno pa je, če ugasne kristjanu v duši luč svete vere, zadnja iskra nadnaravnega življenja. — Mrliča, ki ga nesejo v grob, objokujejo mnogi, za grešnike pa, ki so mrtvi na duši, se malokdo zmeni. — Morda pobožna mati vzdihuje nad izgubljenim otrokom, pa upajmo, da njene molitve in solze pridejo do nebes, da se Bog usmili njenega hudobnega otroka. — Morda žaluje dušni pastir nad katero svojih ovčic, ki so bile dobre in bogaboječe v mladih dneh, pa so pozneje zašle na kriva pota, zapeljane od hudobnega sveta. — Duhovna mati, sv. Cerkev, žaluje nad nesrečo grešnikov, ki jih je bila pri svetem krstu prerodila za nebesa in se sedaj pogrezujejo v večno pogubljenje. — Grešnik sam ne more vstati od dušne smrti, kakor ne more mrlič sam od sebe vstati iz groba.

Ali ni nikogar, ki bi imel oblast nad dušno in telesno smrtjo? Vsemogočni, usmiljeni Bog ima tako oblast, kakor vidimo pri mladeniču v Najmu.

In še sedaj vzbuja k življenju mrtve na duši, t. j. grešnike, in sodnji dan bo obudil k življenju vse ljudi.

II. Postavimo se zopet v duhu v mesto Najm in ustavimo se pri pogrebem sprevodu mrtvega mladeniča, kjer vidimo tudi Jezusa Kristusa, in pogledjmo, kaj se je zgodilo.

Žalostna mati vdova je glasno jokala za krsto mrtvega sina. Tu je pokazal Zveličar svojo božjo vsemogočnost in usmiljenje. Nosačem je ukazal, naj se ustavijo, in potem je rekel: „Mladenič, rečem ti, vstani!“ — Mladenič je takoj vstal in Jezus ga je izročil materi.

Kdo more popisati veselje in hvaležnost materino da Boga? Vse ljudstvo je vzkliknilo: „Velik prerok je vstal med nami, in Bog je obiskal svoje ljudstvo!“

Kar nas zadeva, ne smemo sicer pričakovati, — kakor se je zgodilo pri mladeniču v Najmu — da nas Zveličar obudi od mrtvih, preden nas položijo v grob. Pa s svojo pomočjo nam bo stal na strani ob smrti in še po smrti. Ob smrti nas tolažijo njegove besede in zgled. V smrtnih bridkostih nam govori: „Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v me veruje, bo živel, četudi je umrl!“ Smrt torej ni začetek večne nesreče, ampak le prehod k novemu, boljšemu življenju.

Zveličar dobro pozna reve in nadloge človeškega življenja, ker jih je sam poizkusil. On sam je prestal najbridkejšo smrt na križu, da nam olajša smrtne bolečine, sam je stopil v grob in tretji dan častitljiv prišel iz njega nam v tolažbo, da bomo tudi mi svojčas vstali iz grobov. — Njegove obljube in zgled tolažijo umirajočega kristjana, ker bo on prišel k naši smrtni postelji, kakor je prišel k pogrebu mrtvega mladeniča.

Prišel bo v sveti popotnici pod podobo kruha, ne da bi nas morda telesno ozdravil ali obudil od mrtvih, ampak, da nas tolaži in razsvetli na temni poti v večnost.

Rekel sem, da nas ne bo sicer takoj obudil od mrtvih, pač pa bo to storil na sodnji dan, kakor sam pravi: „Pride ura, ob kateri bodo vsi, ki so v grobovih, slišali glas Sina božjega; tisti, ki so dobro delali, bodo vstali k večnemu življenju, tisti pa, ki so hudobno živeli, v vstajenje večnega pogubljenja.“ Spomin na te besede večne Resnice bo tolažil tudi tiste, ki obdajajo mrliško posteljo.

Čeravno je bil velik čudež, ki ga je Zveličar storil, obudivši mladeniča k življenju, je vendar še večji čudež, ko obudi grešnika iz dušne smrti k novemu nadnaravnemu življenju. Take čudeže dela usmiljenje božje vedno. — Ko je Zveličar srečal pogreb pri mestnih vratih, ga je ganil jok žalostne matere k usmiljenju in pomoči. — Blagor tudi grešniku, za čigar rešitev se pošiljajo molitve in solze pred božji prestol; tem prej bo deležen usmiljenja božjega!

Preden je Zveličar storil čudež, se je dotaknil krste, in nosači so obstali. — Tako vpliva tudi milost božja na grešnika in povzroči, da obstoji in ne gre dalje po poti večnega pogubljenja. Milost božja ga razsvetli, da spozna svoj žalostni stan, mu vzbudi kesanje nad grešno preteklostjo, napolnjuje njegovo dušo z upanjem na božje usmiljenje. — In ko se grešnik, razsvetljen in pokrepčan po božji milosti, vrne k Bogu, ga ta ljubeznivo sprejme kakor oče izgubljenega sina. Grešna duša se očisti v zakramentu svete pokore, zopet oživi za nebesa; grešnik je bil izgubljen za nebesa, zdaj je zopet najden, mrtev je bil na duši in je zopet oživel. — Tega se veseli sv. Cerkev, veselé se angeli v nebesih in hvalijo božje usmiljenje, ki je obiskalo in rešilo grešnika.

Dragi v Gospodu! Morda si bil tudi ti mrtev na duši in z božjo milostjo si zopet oživel. Morda si bil na potu večnega pogubljenja in po božjem usmiljenju si se vrnil na pot, ki pelje v nebesa. Če je to bilo, hvali Boga celo življenje za njegovo usmiljenje!

Na resne stvari nas torej spominja današnji evangelij: na smrt in grob, proti kateremu vsi hitimo. Imejmo to vedno pred očmi in skrbimo za prihodnje življenje! Grob je sicer rodil grenko smrt, a Zveličar jo je premagal in nam pridobil večno življenje in častitljivo vstajenje. „Jaz sem vstajenje in življenje; kdor v me veruje, bo živel, četudi je umrl!“ Ohranimo zvesto vero v Jezusa Kristusa! Ta vera je največja sreča in tolažba v življenju in smrti. Amen.

Otilij Medveš.

2. Smrt bogaboječega kristjana je prehod v večno življenje.

Ne jokaj. Luk. 7, 13.

Vdova v Najmu joka in kdo naj graja njene solze? Saj so vendar zadnji ljubavni dar, ki ga njeno materino čuvstvo daruje ob sinovi smrti. In vendar bi si bila lahko prihranila svoje solze, kajti istočasno, ko sina objokuje kot mrtvega, ga Gospod obudi od mrtvih.

Kristjani, podobna izguba, kot najmsko vdovo, čaka tudi slehernega izmed nas. Ona izgubi vsled sinove smrti svoje najljubše, mi pa izgubimo vsled svoje smrti tudi svoje najljubše,

namreč življenje. Pa kakor vrne Gospod vdovi živega sina, tako bo tudi nam vrnil življenje, še častitljivejše življenje od sedanjega. Zato je pa naša žalost nad neizogibno smrtjo sicer naravna, a neutemeljena, ker telesna smrt bogaboječega kristjana je le prehod v večno življenje.

O božji Zveličar, ki si s svojim vstajenjem premagal smrt, daj nam to resnico prav spoznati in ovrzi vse ugovore proti njej!

Vse, kar živi, mora umreti, kajti vse živi, da umre. Pa vse, kar mora umreti, zna tudi umreti; narava, ki uči živeti, uči tudi umreti. A ta narava uči vsa živa bitja umreti s strahom. Vse se boji smrti; tudi najmanjši črviček izkuša iz tega strahu uteči smrti. Celo pamet, dokler ni razsvetljena od vere, uči, bati se smrti. Največji grški modrijan je smatral smrt za najhujše med hudim. Priznam torej, da je smrt strašna, dokler jo ogledujemo le z očmi narave in zgolj človeške pameti.

Toda ne govorim le ljudem, predragi, ampak hkrati razsvetljenim kristjanom. In tem moram govoriti v jeziku njihove vere. Vem, da se smrti ne bojite toliko kot roparice vašega življenja, ampak da se je bojite zaradi večnosti. Pravite namreč: Umreti bi bilo že lahko, če bi bil človek zagotovljen srečne večnosti. Toda bodite potolaženi, predragi! Kajti za bogaboječega kristjana je smrt le prehod v večno življenje, ki nima nič strašnega na sebi.

Poglejmo v sv. pismo! Kaj pravi? „Če živimo ali umrjemo, smo Gospodovi“, piše sv. Pavel (Rim. 14, 8). Če si torej, o kristjan, v življenju in v smrti Gospodov, kaj se boš bal smrti? Na drugem mestu (1. Tim. 4, 8.) pravi isti apostol: „Pobožnost... ima obljubo sedanjega in prihodnjega življenja“, in zopet drugod: „Nič obsojenja vrednega ni nad tistimi, ki so v Kristusu Jezusu, kateri ne žive po mesu.“ (Rim. 8, 1.) Glej torej, o bogaboječi kristjan, kako neutemeljen je tvoj strah pred smrtjo!

Ta božja zagotovila prihodnjega življenja so tolažila tudi pobožne može vseh časov, da so ves naravni strah pred smrtjo premagali z vero. Kako srčno si je želel bogaboječi Simeon smrti! Kako pogumno je klical sv. Pavel: „Želim umreti in biti s Kristusom.“ (Fil. 1, 23.) Kako poln tolažbe je ponavljal sv. Ambrozij na smrtni postelji: „Umreti naj bi se bal, ko imamo vendar tako dobrega Gospoda!“ Kako neustrašeno sta pričakovala smrti sv. Hilarijon in sv. Martin! Vidite, tako so

pobožni kristjani premagovali in še premagujejo naravni strah pred smrtjo z vero. Toda to so bili sveti možje, mi porečete, predragi, a mi smo grešniki, in zato se nam je bati smrti.

Res je, možje, ki sem jih navedel za zgled, so bili sveti; a bili so sveti pred Bogom. Ali so pa bili sveti tudi v lastnih očeh? Ali so vedeli, da so sveti? Ali so sami sebe smelimi smatrati za svete? Ne; saj so vendar vedeli, da po besedah sv. pisma (Ekl. 9, 1.) nihče ne ve, ali je pred Bogom ljubezni ali srda vreden. Zato so se pa imeli za grešnike. Sv. Pavel se je imenoval prvega vseh grešnikov, najmanjšega med apostoli, preganjalca Cerkve, negodnika, ki mora svoje telo tretji in v sužnost devati, da ne bo zavržen. (1. Kor.)

Tako so sodili ti svetniki sami o sebi. Kar jim je torej vkljub temu dajalo pogum pred smrtjo, so bile božje obljube, da ne boga boječnosti. In za bogaboječnost so si prizadevali, za tisto bogaboječnost, katera bo tudi nas osrčevala pred smrtjo, če se bomo zanjo potrudili, in katera obstoji v tem, da se kristjan s pomočjo milosti božje resno prizadeva voljo božjo izpolnjevati in od nesrečnega padca v greh takoj zopet vstati. Tudi marsikateri svetniki so padli in grešili, a vsled bogaboječnosti zopet vstali v življenje milosti. Ali ni sv. Peter zatajil Gospoda? Ali ni bil sv. Tomaž neveren? Ali se ni David pregrešil s prešestvom? Ali ni Magdalena živela v grehih in Dizma v hudobijah? Da; pa spokorili so se in Bog se jih je usmilil, kakor se dobri oče otrok usmili, ker so se ga bali. Kdo izmed nas ima torej vzrok obupavati in misliti, da je izključen iz števila bogaboječih duš, če je grešil iz slabosti, pa se z nemudno pokoro zopet spravil z Bogom? Če greh izbriše tvoje ime, o kristjan, iz knjige življenja, je pa nemudna pokora zopet vanjo vpiše.

Toda ti, kristjan, ki venomer grešiš in ne misliš na pokoro, ampak odlašiš izpreobrnitev na starost, morda na smrtno posteljo, ti ne spadaš med bogaboječe vernike; ti imaš pač vzrok trepetati pred smrtjo, ker tvoja telesna smrt je prehod k večni smrti, k večnemu pogubljenju. Kakor Kajna, Judeža, Antioha, se i tebe Bog ne bo usmilil zaradi nespokornosti. V grehih, v katerih si živel, boš tudi umrl. Na tebi se bodo uresničile besede Gospodove: „Grem in me boste iskali in v svojem grehu boste umrli.“ (Jan. 8, 21.) „Tistemu pa, ki se Boga boji, pravi pridigar v svetem pismu (1. 13.), bo dobro nazadnje in ob dnevu smrti bo blagoslovljen.“ Kakor sv. Štefan bo videl ob zadnji uri nebesa

odprta in Jezusa stati ob desnici božji, da ga sprejme; njegovo dušo bodo, kakor Lazarjevo, angeli nesli v naročje Abrahamovo. Zato pa bogaboječi ne pozna strahu pred smrtjo, ker ve, da je smrt le prehod v večno življenje. Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik.

Šestnajsta nedelja po binkoštih.

1. *Kako delajmo v čast božjo?*

(Simbolično-moralna pridiga.)

Ali se sme v soboto ozdravljati?

Luk. 14, 3.

Ni se zgodilo brez gotovega namena, da je šel naš Gospod Zveličar v hišo višjega farizeja, da bi se tam v družbi farizejev in pismarjev udeležil obeda. Po našem mnenju bi bil morda moral Gospod odbiti povabilo in se ogniti družbi svojih srditih sovražnikov. Mi sodimo po človeških, a Jezus po božjih ozirih. Gospod je vedel, da bo tu priložnost, nam dati lep zgled. Srčno je hrepenel dobro delati in ni hotel nobene prilike opustiti. Zato je šel v družbo farizejev vkljub sovraštvu, s katerim so ga sprejeli. Videl je naprej priložnost, da bo lahko storil dvojno dobro delo, da bo namreč ozdravil vodeničnega, pa poučil družbo o ponižnosti in o napačno razumljeni dolžnosti posvečevanja sobote. Tako nas on s svojim ravnanjem kar naravnost uči, da se morajo dnevi Gospodovi obračati za izvrševanje dobrih del — duhovnih in telesnih dobrih del usmiljenja — in da, če ta izvršujemo, postanemo Bogu dopadljivi. O tej resnici je prepričal farizeje, ko je vodeničnega ozdravil, kakor tudi s primerom o volu ali oslu; ko jih vpraša: „Komu izmed vas bo osel ali vol v kapnico padel, in ga ne bo izvlekel precej sobotni dan?“ S tem je pa tudi odgovoril na vprašanje: „Ali se sme v soboto ozdravljati?“ Hotel je reči: „Vse je dovoljeno, kar povišuje čast božjo in pospešuje resnični blagor neumrjočih duš.“

Tako mora biti tudi naša skrb dobro delati, kadar in kolikokrat se nam nudi priložnost. To pa se zgodi vsak dan, in sicer v vseh stanovih. Toda imeti moramo vedno pred očmi čast božjo in zveličanje duš, kakor to vidimo pri Gospodu Jezusu. Potem bo vse naše delovanje služba božja, bo neprestana molitev in zaslužno delo za nas. In ravno to:

Kako morete opravljati vsa svoja dela v čast božjo, vam hočem danes povedati.

Ako hočemo, da bodo naša dela izvršena v čast božjo pa v naše zveličanje, moramo jih opravljati vselej iz dobrega namena, z vdanostjo v voljo božjo, ki nas je postavila v ta ali oni stan, in biti moramo v posvečujoči milosti božji. Kako se to zgodi, lahko pokažem na delih, s katerimi se pečajo razni stanovi. Iz tega se bomo tudi prepričali, kako nas neznatne reči lahko opomnijo na imenitne resnice svete vere, ako jih le pazljivo opravljamo. Saj je ravno to prednost človekova pred vsemi stvarmi, da lahko premisli in z umom vlada svoja dela.¹

1. Začnimo s kmečkim stanom, ki je nekako podlaga vsem drugim, ker ima predvsem nalogo skrbeti za vsakdanji kruh. Poglavitno njegovo opravilo je obdelovati polje. Ta opravila pa kličejo kmetu pogostoma v spomin evangelijske nauke, ker je naš nebeški Učenik tolikanj rad jemal svoje prilike ravno iz opravil kmečkega življenja. Kmet s trudom in potom obdeluje njivo, da je pripravna sprejeti seme. Tako se mora tudi njiva človeškega srca s trudom obdelovati po dobrih naukih in lepih zgledih že od mladosti sem, da bo pripravno seme božje besede sprejeti, ga obdržati in sad obroditi v potrpljenju. — Kmetovalec vrže seme v zemljo. Ali se ne bo pri tem spominjal evangelijske prilike o sejavcu (Luk. 8.), ki je šel sejati svoje seme, nekaj ga je padlo na pot, nekaj na skalo, nekaj med trnje, nekaj pa v dobro zemljo? Ali se ne bo pri tem spomnil besedi apostolovih, da človek pač seje, priliva, se trudi, a le Bog je, ki rast daje? Ne bo li se spominjal, da, kakor se seme v zemljo vrže in strohni, bo tako tudi njegovo telo v grob položeno, strohnelo, razpadlo v zemlji, iz katere je vzeto? Kakor pa iz strohnenega zrna vzklije nov sad, tako bo tudi iz razpadlega trupla iz groba vstalo novo telo ter se zopet združilo z dušo. — Seme poganja, a z njim tudi ljulika in plevel. Če kmet svojo strn s premislekom opazuje, se lahko spominja evangelijskega (Mat. 13.) o pšenici in ljuliki, katero je sovražni človek prisejal; spominja se, da je na zemlji mnogo dobrega in zlega, da hudo ne pride od Boga, ampak od hudobnega duha. — Setve rastejo: tako raste tudi človek v dobrem ali hudem. — Slednjič pride čas žetve: čas

¹ Cf. Kanzelstimmen, 1879, pg. 444 sq.

radosti, ako je pridelek bogat; čas žalosti in skrbi, ako je pičel. Modremu kmetovalcu sama od sebe tu pride misel: Tudi za nas pride čas žetve, sodnji dan, ob katerem bomo želi, kar smo sejali, dobro ali slabo; tu se bo izpolnilo, kar potrjuje apostol (2. Kor. 9, 5): „Kdor pičlo seje, bo tudi pičlo žel; in kdor seje v obilnosti, bo tudi v obilnosti žel.“ — Tak kmetovalec je bil sveti Izidor na Španskem; pri vseh svojih opravilih je imel čast božjo pred očmi, pa blagor svoje duše, za to je Bogu dopadel, se zveličal ter tako postal svetnik in zavetnik kmetovalcev. Tako, dragi kmetje, vidite, da je pri vaših opravilih dokaj povoda misliti na Jezusa, spominjati se njegovih zveličanskih nauk, torej delo izvršiti v čast božjo.

2. Obrnimo se k dninarjem.¹ Dninarji rabijo motiko, sekiro, koso, srp . . . delajo na polju, v vinogradu, na njivah, v gozdih, na travnikih . . . Čakajo po ulicah in trgih, da bi jih kdo najel. Ali se ti dninarji ne bodo spomnili evangelijske prilike (Mat. 20.) o hišnem gospodarju, ki je šel na najem at delavcev v svoj vinograd ob različnih urah, in jim je na večer izplačal, kakor se je pogodil? Tudi za delavce svojega vinograda vas je Bog najel, enega prej, drugega pozneje, Oče nebeški vam bo primerno plačilo točno izplačal, ako boste zvesto prenašali težo in vročino dneva. Ne bodi nezadovoljen s svojim stanom, ampak spominjaj se, da ti more Bog, če vanj trdno zaupaš, blagosloviti tvoj zaslužek, da bo zadostoval za vse potrebe. — Delaš morda v hosti, sekaš drevo; kako lahko se spominjaš na nerodovitno drevo, o katerem Jezus pravi, da drevo, ki sadu ne prinese, bo posekano in v ogenj vrženo. (Mat. 7.) Tako se bo zgodilo človeku, ki ne dela dobrih del. — Delaš s koso ali srpom na travnikih in njivah. Ali se ne boš spominjal smrtne kose? Kakor trava in cvetlica, ki danes še lepo zeleni in cvete, je človek, jutri pa se pokosi in zvene. — Tak dninar je bil sv. Albert, ki si je v potu svojega obraza služil vsakdanji kruh in z žuljavimi rokami prislužil nebesa. Tudi opravila delavcev spominjajo imenitnih resnic in nas vse opominjajo, da smo le najemniki tu na zemlji, ki si imamo prislužiti plačilo v nebesih.

3. Malo se od dninarjev ločijo posli. Tudi oni lahko store veliko v čast božjo ter si lahko pridobé veliko zasluženja in dobrih del. Saj posel vedno posnema Kristusa, svojega Zveličarja,

¹ Po krajevnih razmerah se kaka točka izpusti ali pridene, vse v enem govoru obdelati, bi bilo preobširno.

in Devico Marijo. Ko drugim streže, ali se ne bo spominjal besedi Jezusovih (Mat. 20. 28.): „Sin človekov ni prišel, da bi se mu streglo, ampak da bi sam stregel?“ Kristus je hotel služiti, ne pa gospodovati; zato je podobo hlapca nase vzel in se ponižal, kakor hlapec. Tudi Marija se je imenovala deklo Gospodovo, in dasiravno iz kraljevega rodu, je vendar Elizabeti, svoji teti, nekaj časa stregla in služila. Posel si torej lahko misli: S svojim Jezusom služim in zanj služim. Misli si, da je Jezus sam njegov gospod in Marija njegova gospodinja, ter kar — seveda poštenega in pravičnega — hočeta gospodar in gospodinja, to zahtevata od njega Jezus in Marija. — Ta ljubezen do Jezusa in Marije mu polajša službo in mu jo dela zaslužno pred Bogom. In če so gospodarji trdosrčni, ako s posli neusmiljeno ravnajo, bi bilo gotovo dobro, da bi se posel z Jezusom zedinil ter pomislil, kako trdo in neusmiljeno so z njim ravnali, kako so njegova dela in početja narobe obračali, kako ga zaničevali, in kako je Jezus pri tem molčal ter daroval vse trpljenje nebeškemu Očetu. Vsak posel naj bi si zapomnil tri besede, ki bi bile zanj stopnje v nebesa. Te so: Delati, trpeti, molčati iz ljubezni do Jezusa.

Pri svojih opravilih se lahko tolaži s plačilom, ki ga Bog obeta zvestim služabnikom brez razločka stanu. Lenobe in pohajkovanja ga lahko obvaruje ona prilika Gospodova, v kateri pripoveduje, da je bil zanikarni hlapec, ki ni hotel kupčevati z izročnim talentom, zavržen. Surovosti, trdosrčnosti, razgrajanja, pijančevanja, pobojev bi se obvaroval, ako bi pomislil, kako je Gospod kaznoval ter trinogom izdal onega hlapca, ki je svojega sohlapca napadel, zgrabil in davil. (Mat. 18.)

Ako bi se posli v svojih službah in opravkih spominjali teh resnic, potem bi bili pravi služabniki božji in bi se nad njimi izpolnile besede: „Prav! dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil!“ Taki pravi hlapci in dekle so bili sv. Feliks in sv. Teodul, sv. Cita, zveličana Armela, sv. Notburga; ti so dokazali, da tudi posli morejo povišati čast božjo ter si prislužiti bliščečo krono nebeško.

4. Obrnimo se do rokodelcev in obrtnikov, in našli bomo, da imajo tudi ti dovolj priložnosti pri svojih opravilih misliti na Boga. — Vzemimo mizarja. Kolikokrat se mu naroča, da naj napravi rakev za mrliča. Ko zbija šest desk, kakšne misli se ga tu lahko polaste! Ta rakev morda sprejme bogatina,

ki mu je bila še palača pretesna, in zdaj mu mora ta zadostovati! Kaj pravi že modri Salomon? „O vse je ničemurnost,“ vse najde svoj konec. Ona preprosta rakev bo za ubožca, v njej bo prostor in počitek našel zraven velikaša, ki ga v življenju še pogledal ni. Pa danes delaš rakev za svojega bližnjega, in ne bo dolgo trpelo, da jo bo drugi zate tesal. Danes delaš zibelko za novorojenčka, jutri rakev. Kaka izpremema! — Mizar izdeluje vrata. Nič posebnega niso, a vendar se jih Gospod posluži, da nam daje nauk, katerega more mizar premišljevati. „Jaz sem vrata — pravi pri sv. Janezu 10. 9. — Ako kdo skozi mene noter gre, bo zveličan, in bo noter in vun hodil, in bo našel pašo.“ Jezus je odprl vrata nebeška, in kakor mi skozi vrata v hišo hodimo, tako moremo le po zasluženju Jezusovem v nebesa priti.

Mizar napravi mizo; tako se lahko spominja tiste božje mize, okrog katere so Jezus in apostoli sedeli, na kateri je Gospod postavil zakrament presvetega Rešnjega Telesa in pri kateri v cerkvi še danes deli svoj kruh v večno življenje. Ako le hoče, se torej mizar pri svojem delu lahko spominja važnih resnic ter svoje opravilo obrača v čast božjo.

5. Enako tesar lahko misli na Boga. On mora obtesavati nelične hlode in odbiti izrastke. Pri tem se uči, da je treba izrastke surovega srca obrezati ter ogladiti. On sklada tramove za poslopja. Kakor en tram v drugega vklada ter zbija, da se pohištvo napravi, tako se mora ena čednost drugi pridevati v srce, da postane tempelj ali prebivališče Svetega Duha. Za zgled si pri tem lahko vzame rednika Jezusovega, tesarja sv. Jožefa, ki je pri svojem trudapolnem delu v čednosti vedno bolj napredoval ter bil pravi prijatelj božji. Tesarja lahko pri delu spodbuja misel, da je tesarstvo Zveličar sam posvetil, ko je sv. Jožefu pri delu pomagal. Torej ima spodbudka dovolj z veseljem izvrševati svoje delo v čast božjo.

6. Tudi zidarja opominja njegovo opravilo, da naj se pripravi v živ kamen, ki se bo prilegal za tempelj Svetega Duha. Kakor kamen potrebuje kladva, da se obtolče, tudi človek mnogokrat potrebuje mnogih udarcev, s katerimi ga božja previdnost omeči k izpreobrnjenju in poboljšanju. Ko vklada ogelni kamen, da bi trdno na njem slonelo poslopje, se lahko spominja pravega ogelnega kamena, ki je Kristus Jezus sam, o katerem je pisano: „Glejte postavim v Sionu izbran in drag ogelni kamen; in kdor bo vanj veroval, ne bo osramočen.“ (1. Pet. 2. 6. . . .) In mi vsi

verniki smo — po besedi apostolovi — kakor živi kameni nanj zidani, smo duhovna hiša; dokler smo nanj oprti, se nam ni ničesar bati; ako bi pa njega zavrgli, bi se zrušilo vse naše poslopje in prizadevanje, kakor sam potrjuje v znanih besedah: „Kdor pade nad tem kamenom, se bo razbil; na kogar pa on pade, ga bo strl.“ (Mat. 21. 44.) Pač naj bi se zidar vedno spominjal besed psalmistovih (12, 6, 1.): „Ako Gospod ne zida hiše, se zastonj trudijo, kateri jo zidajo.“

7. Priložnosti pri svojem delu misliti na Boga ima tudi ključavničar. Ko izdeluje ključe in ključavnice, se lahko domisli besed, ki jih je Jezus Petru govoril: „Tebi bom dal ključne nebeškega kraljestva; in kar boš zvezal na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih, in kar boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 16. 19.) Pa nebesa so bila zaprta, in noben človeški ključ jih ni mogel odpreti, dokler ni sam Zveličar prišel in je njegova kri postala ključ, ki je nebesa odprl. Pa preden se je zopet podal v nebo, je te ključne pustil Petru, da odpira vhod k zakladom nebeškim posebno v zakramentu svete pokore.

8. Ničmanj imajo tudi kovači priložnost spomniti se tehničnih resnic. Kladvo in žebliji, katere rabijo pri izdelovanju, spominjajo na oni trenutek, ko je bil Zveličar ž njimi na križ prubit. Ognjena žerjavica, pri kateri delajo, jim je lahko podoba tistega kraja, kjer se duše čistijo peg, preden morejo v nebesa, pa tudi podoba večnega ognja, iz katerega ni rešitve. Ako jim iskra pade na život, kako te peče! Torej jih to opominja, kakšno trpljenje mora ondi biti in kako se ga je treba obvarovati z bogaboječim življenjem. — Take misli so navdajale sv. Ampelija in sv. Baldo-merja, ki sta bila kovača, in so jima taka premišljevanja pripomogla k svetosti.

9. Na Boga misliti pri delu ima priložnost krojač (in šivilja). Pri izdelovanju obleke naj se povpraša, ali je ohranil oblačilo nedolžnosti, ali ga ni že z grehom umazal. Lahko se spomni na priliko o kraljevi gostiji. Vsi gostje so prišli v svatovskih oblačilih, le eden ne. Zato ga je kralj ukazal zvezati na rokah in nogah ter vreči v zunanju temo. Kdor je izgubil nedolžnost, ne more biti v svatovski družbi svetnikov — on bo zavržen, ako se ne spokori. — Krojač se lahko spomni tiste okoliščine trpljenja Jezusovega, ko so mu rabeljni strgali oblačila ter mu ogrnili sramotni plašč, da bi ga kot norca zasmehovali. — Ko

šiva praznično obleko, se spomni izpremenjenja Jezusovega na gori Taborski, ko so bila njegova oblačila bela kot sneg; na svetla oblačila angelov pri vstajenju in vnebohodu Gospodovem in slednjič na ona dolga bela oblačila izvoljenih božjih, kakor jih popisuje sv. Janez v skrivnem razodenju. — Ako bi enake misli prešinjale krojače, bi bila njih opravila bolj zaslužna in bi se posvetili, kakor sv. Florentin, ki je bil krojač.

10. Izdelovalcem obuval se tudi ponuja priložnost misliti na zveličanske resnice. Čevljarju pride lahko na misel beseda Janeza Krstnika, ki je govoril o Jezusu: „Jaz nisem vreden odvezati mu jermena od njegovih čevljev.“ (Mark. 1, 7.) Ljudstvo je namreč Janeza imelo za Mesijo, in lahko bi ga bil on obdržal v zmoti; a globoka ponižnost tega Janezu ni dopustila ter je naravnost spoznal, da pravemu Mesiju še čevljev ni vreden odvezati. S tem rokodelstvom sta si sv. Krišpin in Krišpinijan prislužila nebeško krono in sta zdaj patrona čevljarjev.

11. Steklar se pač lahko spominja pri svojih delih na minljivost vsega časnega in pozemelskega, ker ima v rokah zdrobljivo tvarino. Kdo se laže domisli, kakor on, besed apostolovih (1. Kor. 13. 12.): „Zdaj vidimo skozi zrkalo kakor v megli, takrat pa bomo videli iz obličja v obličje.“ Ako s svojo sapo dahne v steklo, se steklo stemni in se ne vidi skozi, tako se tudi ogledalo vesti koj stemni, ako vanj piha grešna sapa.

12. Zveličanskih resnic spominjati se pri svojem rokodelstvu imajo lepo priložnost urarji. Človeško življenje se sme primerjati uri, ki se navije in izteče. Pri rojstvu se ti ura navije in ob smrti se izteče. Ura se kar neprevidoma večkrat ustavi, ako se le eno kolesce pohabi; tako je tudi s človeškim življenjem. Če se le en ud pokvari, utegne to škodovati zdravju in nagloma pride smrt. Torej mora biti človek čuječ in paziti na svoje zdravje — telesno in dušno, da se ne bi prepozno kesal. Jezus sam nas k temu opominja, rekoč: „Čujte . . . ker ne veste dneva ne ure (Mat. 25. 13.), ker ne veste, kdaj hišni gospodar pride, zvečer ali o polnoči, ali o petelinovem petju ali zjutraj, da vas, ko bi prišel nanagloma, ne najde spečih.“ (Mark. 14. 35.) Pri pogledu ure se torej vedno spominja, da naj bo neutrudno delujoč za nebeško kraljestvo, kakor ura, in čuječ, kakor modre device, da bo pripravljen, ko se zadnja ura približa.

13. Tiskarji, knjigovezi in knjigarji sploh se pri svojem delu najlažje spominjajo „knjige življenja“, o kateri

govori sveto pismo (apoc. 21. 27.), knjige, o kateri se bere v pretresljivi pesmi:

Liber scriptus proferetur . . .

Glej tudi vsa tvoja dela vanjo zapisuje angel, gorje, ako bi malo ali nič dobrega vanje ne imel zaznamovati. Če je v knjigi preveč tiskovnih napak, se graja in nevoljno jo dene človek iz rok; če bo v tvoji knjigi življenja preveč napak in grehov — boš zavržen. Kakor nam tista knjiga ugaja, ki je lepo vezana, pozlačena in okrašena z ličnimi podobami, tako mora biti tudi knjiga tvojega srca ozaljšana z dobrimi deli in s čednostmi, ki imajo edino ceno pred Bogom. Glej ves tvoj trud za knjige bi bil zastonj, ako bi tvoje ime slednjič ne bilo zapisano v knjigi življenja.

14. Kupcu lahko pride na misel primera Zveličarjeva: „Nebeško kraljestvo je podobno kupcu, ki išče dobrih biserov; ko pa je našel dragocen biser, je šel in prodal vse, kar je imel, in ga je kupil.“ (Mat. 13. 45. 46.) Ta dragi biser je ono edino potrebno, o katerem govori sveti evangelij; naj se torej pri svojem kupčevanju in prodajanju nobeden ne da oslepiti po zlatu in srebru, da bi s krivico omadeževal svoje roke. Kupčuj vedno pošteno in pravično ter imej pred očmi zlati nauk: mera in vaga v nebesa pomaga — in si boš kupil dragocen biser nebes, kakor sv. Homobon, ki je bil tudi kupec.

15. Celo gostilničar se lahko pri svoji obrti, ki utegne biti njemu zelo nevarna za dušo, spominja svetopisemskih naukov. Najlažje njemu pridejo na misel dobra dela usmiljenja, ki jih Gospod tako priporoča in bo po njih tudi sodil. Telesna dobra dela: lačne nasititi, žejne napojiti, popotnike sprejemati . . . spadajo predvsem v njegovo področje. Če svojega opravila ne izvršuje samo iz dobičkarije, si z modro postrežbo nabira veliko zaslug. Pazi naj, da se v njegovi gostilni ne greši z nezmernostjo. Svetopisemske besede: Pijanci ne bodo posedli nebeškega kraljestva — bi morale biti zapisane v vsaki gostilni, da bi se nobenemu ne prigodilo, kar se je evangelijskemu bogatinu nezmernežu, ki je vzklikoval: duša, zdaj jej in pij, vsega imaš dosti — pa je bila še tisto noč klicana na sodbo. Ako bi se gostilničarji tega zavedali, potem bi lahko storili kaj za nebesa in v čast božjo, kakor je storil sv. Teodot, ki je bil krčmar.

16. Mlinar, moka in pek naj se pri svojih opravkih spominjajo tistega kruha, ki ga je Jezus pri zadnji večerji dal za

večno življenje; spominjajo naj se nasičenja peterih tisočev v puščavi s peterimi kruhi, in kako Bog z malim kruhom še zdaj ljubeznivo živi toliko ljudi; kako je bil Jezus darežljiv do množice, da je torej tudi njih dolžnost na ubožca ne pozabiti, kakor zahteva že prerok, rekoč: „Lomi lačnemu svojega kruha.“

Ako se tako obnašajo, potem bodo pripuščeni tudi k nebeški mizi, kakor sv. Vinok, ki je bil mlinar.

17. Vrtnar se spomni pri svojih delih na lepe primere o lilijah na polju, katere, čeravno ne delajo, Bog lepše oblači kot Salomona, in se tako spodbuja k zaupanju in hvali do Boga. Spomni se na prvi vrt, v katerega je bil Gospod človeka postavil; ako bi mu bil ostal zvest, bi bila vsa zemlja nekak raj, a po grehu raste preveč trnja in osata, in veliko truda je treba, preden se iz navadnega polja napravi cvetoč vrt. Tako je tudi v duhovnem življenju. Zato je Zveličar veliko trpel na drugem vrtu, Getzemani, pokopan bil na vrtu in vstal ondi od mrtvih, in tako prinesel človeštvu oni blagoslov, ki ga je bilo v prvem vrtu napravilo. Vstalega Zveličarja je Magdalena imela za vrtnarja; to je pač opomin za vse, da bi morali biti dobri vrtnarji srcem, ki bi jih zaljšali z zelenjem in cveticami, da bi bili kdaj presajeni v vrt božji v nebesih, kakor sv. Foka in sv. Seren, ki sta bila vrtnarja.

18. Vrvar se pri svojem pletenju lahko spomni vrvi in verig, s katerimi so Jezusa zvezali, in s katerimi ga še zdaj grešniki vežejo. Njegovo delo je opomin zanj, naj se ne zaplete v grešne vezi, ker sicer bi se mu zgodilo, kakor onemu gostu brez svatovskega oblačila, kateremu je razsrjeni kralj zapovedal zvezati roke in noge ter ga vreči v vnanjo temo. (Mat. 22.)

19. Mesar, ki kolje nedolžno živino ter jo prodaja za hrano ljudem, naj se spomni Jagnjeta božjega, ki je bilo po nedolžnem v mesnico peljano ter zaklano v živež odrešenja potrebnega človeštva.

20. Svečar misli na tisto luč, ki razsvetli slehernega človeka, ki pride na svet, in ta je Kristus sam, ki pravi o sebi: „Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja.“ (Jan. 8, 12.) To je pa tudi opomin zanj, da mora Kristusa spremljevali z gorečimi svetili (Luk. 12. 35.) dobrih del, kakor sveto pismo govori: „Vi ste luč sveta . . . Ne prižigajo luči, da bi jo stavili pod mernik, ampak na svečnik, da sveti vsem, ki so v hiši. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in časté vašega očeta, ki je v nebesih.“ (Mat.

5, 15. . .) Tako se zgodi s svečo, katero izdeljuje: prižgana se vsa použije v čast božjo; tudi ti si dolžan vsega se žrtvovati v slavo božjo, da boš kdaj kot svečnik stal pred prestolom božjim.

21. Umetnik, naj si bo slikar, kipar ali podobar, ima pri svojem delu najbolj priliko misliti na vzvišene reči. Naj slika podobe za cerkve, naj rezlja križce, naj dolbe ali izklesava kipe, se vselej spominja svetopisemskega vprašanja: „Čegava je ta podoba in napis?“ (Mat. 22. 20.) In ko vidi, da je podoba Jezusa, Marije, apostola ali kakega drugega svetnika . . . mu pridejo v spomin nauki iz njihovega življenja. Podobe izvoljenih božjih mu kličejo: Bodi moj posnemovalec, kakor sem bil jaz Kristusov, živi, kakor sem jaz živel, in boš zveličan. In če že te umotvore opazuje, ki jih naredo umetniki, mora še v večji ponižnosti moliti Boga, ki je v neskončni modrosti iz nič tako dovršeno postavil vse stvarstvo. — Ako izdeluje posvetne reči, naj se spominja svarila (3. Moz. 26. 1.): „Ne izrezujte si podob, da bi jih molili“; ter naj nikdar svojega srca ne naveže na človeško bitje, da bi ga v slepi strasti oboževal ter molil. In če so že od človeških rok narejene podobe tako lepe, kako krasna mora biti šele podoba božja, to je: neumrjoča duša v milosti božji. Ako prešinjajo umetnika take misli, koliko lepega lahko izvrši v čast božjo! Tak umetnik je bil sv. Luka evangelist, ki je bil prej slikar.

22. Slednjič ne smemo pozabiti uradnikov, kajti tudi oni imajo priliko misliti na božje reči. V prvi vrsti jim doni na ušesa rek Zveličarjev: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega; Bogu, kar je božjega!“ (Mat. 22.) Že ta klic uradniku izprašuje vest — in če je marljiv v službi cesarja, kako pa je z njim v službi najvišjega vladarja nebes in zemlje? „Veliki duhovni, starejšine, pismarji so nedolžnega Jezusa v smrt obsodili.“ Pri tem lahko uradnik pomisli, kako da rabi postave, kako jih obrača v blagor države in podložnika. Zato naj bi se spominjali prerokovih (Iz. 10. 1.) besed: „Gorje njim, kateri narejajo krivične postave, in pisarjem, ki krivične ukaze pišejo, da bi zatirali v sodbi reveže, in zvijali pravde nizkih izmed mojega ljudstva, da bi jim bile vdove v rop, in da bi oropali sirote. Kaj boste počeli ob dnevu obiskanja in stiske, ki od daleč pride? K čegavi pomoči se boste zatekli? In kje boste pustili svojo imenitnost?“ (cf. et Iz. 1. 23. — 2. Kron. 19. 6. — Modr. 6. 4.) Ako se spominja enakih žuganj božjih ter svoje velike odgovornosti, se tudi uradnik v svoji pisarni lahko zveliča, kakor sv. Ivon, ki se zdaj časti kot patron vseh pravnikov.

Tako [vidite, dragi verniki, da se lahko vsi stanovi pri raznih svojih opravih spominjajo tehtnih resnic, in da se lahko izpolnjuje zahteva apostolova: „Kar delate . . . k časti božji delajte!“ Ako bi pri svojih delih tako ravnali, potem glejte, bi vse svoje dni lepo posvečevali ter slednjič s sv. Petrom (Act. ap. 10. 34.) rekli: „V resnici spoznam, da Bog ne gleda na osebo; ampak med vsakim rodом, kdor se boji in dela pravico, mu je prijeten.“ (Cf. et Rim. 12. 4. — 1. Kor. 7. 20. — Efež, 4. 1.) Amen.

Anton Žlogar.

2. Čegava je nedelja?

Ali se sme v soboto ozdravljati?
Luk. 14, 3.

Zveličar je vprašal farizeje, kakor smo ravnokar slišali v sv. evangeliju: „Ali se sme v soboto, t. j. na judovski praznik, ozdravljati?“ — Ali ni to čudno vprašanje? Ali ni to ravno tako, kakor če bi vprašal: „Ali se sme v nedeljo bolnikom streči in pomagati?“ — Seveda se sme to storiti, ker je imenitno telesno delo usmiljenja. — Gospodovo vprašanje se nam ne bo zdelo čudno, če pomislimo, kaki prenapetneži so bili farizeji glede posvečevanja sobote. — Tako je bilo n. pr. pri njih natančno določeno, koliko korakov se sme storiti v soboto; ob sobotah se ni smelo kuhati in opravljati drugih malenkosti. Judovska postava glede posvečevanja sobote je bila zelo stroga; obsegala je 1279 postavk ali paragrafov. In Judje so jih natančno spoštovali.

Mesto teh 1279 paragrafov judovske postave imamo v novi zavezi glede posvečevanja nedelj in praznikov samo enega, oziroma dva, namreč: „Posvečuj Gospodov dan in ne opravljaj ta dan hlapčevskih del.“ — To je kratko in jasno povedano.

In vendar, kako se v resnici vrši posvečevanje nedelj in praznikov? Ali se ne porabijo dostikrat ti dnevi za marsikaj drugega, kakor za božjo čast in dušno zveličanje? — Otkod pride to? Odtod, ker mnogi kristjani pozabijo na pomen nedelj in praznikov. Zato je zelo primerno, da odgovorimo na kratko na dve vprašanji: „Čegava je nedelja in čegava ni in ne sme biti?“

1. Čegava je nedelja in praznik? Odgovor se glasi: Pred vsem je:

1. Bog gospodar nedelj in praznikov. Postava glede posvečevanja sobote je ena najstarejših; nobena postava v stari zavezi se ni Izraelcem tako strogo priporočala, kakor zapoved o posvečevanju sobote. „Šest dni delaj, sedmi dan pa je sobota, mir Gospodov; kdor ta dan dela, naj umrje!“ (Eks. 31, 15).

Medtem ko je tedaj Bog delavnik pripustil človeku, je soboto, oziroma nedeljo, zase pridržal; ta je njegov dan, Gospodov dan. Zapomnimo si to, ljubi kristjani! Če tega dneva ne spoštuješ kot Gospodovega dneva, vedi, da si tat, ki ne krade človeku, ampak Bogu. Nekaj si prilastiš, kar ni tvoje, ampak božje. Ta tatvina ne bo sicer kaznovana od posvetne pravice, pač pa ob svojem času od neskončne pravice božje.

Oskrunjenje nedelj in praznikov kaže tudi veliko človekovo ne hvaležnost do Boga, svojega stvarnika in dobrotnika. Šest dni ti da Bog, da z njimi razpolagaš kakor hočeš, samo en dan je sebi pridržal. Če mu ne pustiš niti tega dneva, ali ni to grda ne hvaležnost?

Kaj bi ti rekel, ko bi imel sedem kron, pa bi jih šest daroval beraču, ta bi pa zahteval še sedmo? Naravnost bi ga spodil in mu morda odvzel še onih šest! Zaslužil bi to grdi ne hvaležnež, Ali nisi tudi ti, ljubi kristjan, podoben takemu ne hvaležnemu beraču, ako ne posvečuješ Gospodovega dne?

2. Čeravno je nedelja in praznik predvsem Gospodov dan, vendar imaš tudi ti kristjan, neko pravico do njega. Smeš in moraš ga porabiti v svoje dušno zveličanje.

Mnogi neverni ljudje sedanjih časov sicer mislijo in trdijo, da je s smrtjo vse končano pri človeku, kakor pri živini ali rastlini, ko pogine ali se posuši. Pa veren, bogaboječ kristjan ne more in ne sme pritrčiti takemu brezbožnemu govorjenju, ker je v človekovem umrljivem telesu neumrjoča duša, ki dalje živi, ko bo telo že trohnelo v zemlji. —

Torej poleg telesnih skrbi imaš, ljubi moj, še mnogo važnejšo skrb za svojo dušo po Gospodovih besedah: „Kaj pomaga človeku, če si tudi ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?“ Če obračaš torej šest dni za tvoje umrljivo telo, ki postane črvom jed, prah in pepel, ali je potem preveč, če porabiš en dan v tednu v svojo dušno korist? — In nedelja in praznik je res potreben duši. Z dušo je tako kakor s cvetlico. Tudi naj-

lepša cvetka ovne in se posuši, če se je ne postavi pravočasno na solnčno luč. Tako potrebuje tudi tvoja duša, ki jo obdajajo ves teden le posvetne misli in skrbi, nedelje, da jo oživi in pokrepča v pobožni molitvi, po božji besedi, po milosti sv. zakramentov, da se ne zaduši in kakor suha bilka dozori za večni ogenj.

Če ti je torej mar tvoje duše in jo želiš zveličati, vestno rabi nedeljo in praznik za dušno posvečenje in zveličanje.

II. Čegava pa ni in ne sme biti nedelja?

1. Nedelja ni hudobnega duha! Če je nedelja in praznik Gospodov dan, je samo ob sebi umevno, da ne more biti tudi dan hudobnega duha, ki je božji in človekov največji sovražnik; med Bogom in hudobnim duhom ne more biti nikdar prijateljstva, ker sta si nasprotna kakor ogenj in voda, dan in noč. Pa pri vsem tem postane nedelja in praznik hudičev dan, ko se je oskrunja z grehom. In žalibog se obrača dostikrat nedelja za vse, le ne za kaj dobrega. Ves teden se tako ne greši, kakor ravno v Gospodov dan! Ali se ne greši ravno ob nedeljah, recimo s prevzetnostjo v obleki, z nezmernostjo v pijači? Ob nedeljah se godijo večinoma pretepi, umori, vsakovrstne pregrehe zoper sramežljivosti v govorjenju in djanju. —

Nakratko rečeno: kar se med tednom hudega ne zgodi bodisi vsled pomanjkanja časa ali priložnosti, se vrši ob nedeljah in praznikih, in tako postane Gospodov dan takorekoč jama, kjer se zbirajo vse hudobije celega tedna. Ali ne postane na ta način Gospodov dan hudičev? Ali je potem čudno, če pogrešamo vedno bolj blagoslova božjega, ki ga je Bog obljubil tistim, ki posvečujejo njegov dan?

Torej nedelja in praznik ne sme služiti grehu in hudobnemu duhu!

2. Pa tudi ne delu. „Šest dni delaj, sedmi dan pa je Gospodov dan; ne delaj nobenega dela ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina.“ (Moz. 20. 9. 10.)

V stari zavezi je bila določena celo smrtna kazen zaradi dela ob sobotah. Iz tega lahko spoznate, kako sovraži Bog onega, ki oskrunja njegov dan. In tudi skušnja potrjuje, da nedeljskega dela ne spremlja blagoslov božji.

Francoska dežela, kjer so najbolj oskrunjevali Gospodove dni, je to zelo občutila v nemško-francoski vojski, ki se je slabo končala za Francoze. Vse bitke, v katerih so bili Francozi tepeni,

so se vršile ravno ob nedeljah. Po vojski so katoliški časniki na to opozarjali Francoze, da je to bila nekaka kazen božja Francozom zavoljo oskrunjevanja Gospodovih dni. Te zgubljene bitke niso bile edina kazen, ker so morali plačati Nemcem povrh še velikansko vsoto — 5 milijard kron — kot vojno odškodnino. To je bil dobiček od skrunitve nedelj in praznikov.

Bog strogo gleda na svoj dan in očitno kaznuje tiste, ki ga oskrunjajo. Težke nesreče, uboštvo zadene tiste, ki oskrunjajo Gospodove dni z delom, opuščanjem službe božje in drugimi pregrehami. „Dve poti poznam“, je rekel sv. Janez Vianney, „ki peljeta v revščino: delo ob nedeljah in tatvina.“

Sicer uči stara skušnja, da posvečenje nedelj in praznikov vpliva na človekove zadnje trenutke. Odtod pregovor: „Kakršna tvoja nedelja, tak tvoj smrtni dan!“ Kristjan, ki se vestno udeležuje službe božje ob Gospodovih dneh, navadno ne umrje brez sv. zakramentov, medtem ko umrjejo tisti, ki to zanemarjajo ali sploh drugače oskrunjajo nedelje in praznike, dostikrat brez sv. zakramentov. Naj vam povem zgled.

Mlad kmečki fant v neki vasi na Zgornjem Avstrijskem je vedno ključoval župniku z nekrščanskim obnašanjem ob nedeljah in praznikih, bodisi, da sploh ni hodil v cerkev, ali se tam slabo, nespodobno obnašal. Pijančevanje, pretepanje, ponočevanje je bilo njegovo delo ob nedeljah. Toda Bog se ne pusti zasmehovati! V najlepših letih je zadela oskrunjevalca nedelj roka božja. Konj ga je tako nesrečno udaril, da je bil nevarno ranjen. Želel je duhovnika ob smrtni uri; hiteli so po župnika, pa preden je mogel priti, je bil nesrečnež mrtev. Tak je bil konec oskrunjevalca Gospodovih dni. Kakršen njegov nedeljski dan, takšen njegov smrtni dan! On ni iskal Boga ob nedeljah in praznikih, pa tudi Bog se ni nanj ozrl ob njegovi smrtni uri.

Takšne smrti si gotovo nihče ne želi. Vsi hočete srečno umreti, in to je najboljšo, kar si morete želeli, ker najboljšo v življenju je dobra smrt. In na srečno smrt smete upati, če se vestno držite Gospodove zapovedi: „Posvečuj Gospodov dan,“ ker kakršen tvoj nedeljski dan, takšen tvoj smrtni dan. Amen.

Otilij Medveš.

Priložnostni govori.

Visokost in svetost zakramenta presvetega Rešnjega Telesa.

(Priložnostni govor za dan vednega češčenja in za druge evharistične po-
božnosti.)

(Konec.)

2. Kadar mašnik nese sv. popotnico bolniku, tedaj jo spremljajmo, ali vsaj ponižno na kolenih počastimo nebeškega Zveličarja in recimo: Ljubi Jezus, prosim te, kadar bom bolan, pridi tudi k meni, in poživi mi bolno dušo z nebeško popotnico. Prepričani bodite, da Jezusa ne bote zastoni prosili. Prišel bo k vam, ko vas bodo vsi zapustili, in vam stal na strani v smrtnih težavah. — Spomnite se Rudolfa Habsburškega, ki je stopil s konja in ga prepustil duhovniku, ki je šel previdet bolnika, sam pa je ponižno pokleknil na tla in počastil svojega Gospoda in Boga. In ko mu duhovnik konja nazaj pripelje, brani se Rudolf sprejeti ga, rekoč: Bog me varuj, da bi še enkrat zasedel konja, ki je nosil mojega Boga.

3. Priporočam vam, da radi hodite obiskavat sv. Rešnje Telo v cerkev, zlasti v večernem času. Ako imamo prijatelja radi, ga obiskujemo; in če nas dolgo ni, nam ljubeznivo očita: Kaj da te ni bilo tako dolgo? Tudi Jezus bi lahko marsikateremu izmed nas očital: Kaj da ne pridete, ko vas vendar noč in dan čakam tu na oltarju? Moje veselje je bivati med človeškimi otroci, in vi se mi bližate tako redko. V posvetni družbi ostajate, če je treba, celo noč, pri meni pa vam je dolgčas! — Sv. Filip Neri, sv. Karol Boromej in drugi bi bili radi celo življenje ostali pred tabernaklom. Sv. Alfonz, če tudi bolehen in star, je bival vsak dan sedem do osem ur pred Nasvetejšim. Kristjani! Ko boste v nadlogah in težavah ali pomanjkanju, če vas bo trla dušna ali telesna skrb, če bo treba izvršiti kaj težavnega, poskusite in pridite semkaj pred sv. Rešnje Telo v vsi ponižnosti in spoštljivosti in posvetujte se z Jezusom. Prepričali se bote, kako dober prijatelj in pomočnik je Jezus, in kako resnična je cerkvena pesem, ki se glasi:

Spokorni v Tebe upajo,
Kak' mil si tem, ki te prosijo,
Kak' dober tem, ki te iščejo,
Kaj tistim c'lo, ki te najdejo!

Jeziku moč odkriti ni,
In črki ne označiti,
Človeka skušnja le uči
Kak' sladek ti ljubljencem si!

4. Radi hodite k sv. maši, ne le ob nedeljah, kadar vas veže cerkvena zapoved, ampak tudi ob delavnikih, če imate čas, zakaj brezštevilne so milosti, ki jih prejmete pri vsaki sv. maši.

5. Prejemajte pa tudi radi in spoštljivo presveto Telo. Kar je kruh našemu telesu, to in še več je sv. Rešnje Telo naši duši. Jezus sam pravi: „Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj.“ In zopet: „Resnično, resnično vam povem, ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega, in ne pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi.“ Ginljivo je brati o spreobrnjenih Kitajcih in Japoncih, ki po cele dneve daleč hodijo po snegu in dežju in hudi nevihti, samo da prejmejo sv. obhajilo, akoravno v nevarnosti, da jih neverniki spoznajo za kristjane in umorijo. In mi, predragi, imamo vse tako blizu in pri roki, pa smo morda nemarni v prejemanju sv. zakramentov!

Preljubi! Kolikor je bilo meni mogoče, sem vam popisal visokost in svetost zakramenta sv. Rešnjega Telesa, kakor tudi neizmerno ljubezen, ki jo nam Jezus v njem izkazuje. Pokazal sem pa tudi, kako naj mi svojo ljubezen do Jezusa izkazujemo. Sedaj pa pokleknimo pred sv. Telo in recimo milemu Jezusu: „Iz srca se ti zahvalimo, da si postavil ta presveti zakrament. Trdno verujemo, da si v njem resnično in bistveno pričujoč. Ponižno te molimo. Odpusti nam vse pregreške, s katerimi smo te razžalili v presv. zakramentu; ne izdaj nas večnemu pogubljenju, temveč, ker si nam v prečudnem zakramentu spomin svojega trpljenja zapustil, daj nam, te prosimo, sv. skrivnosti tvojega Telesa in tvoje Krvi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi občutimo.“ Amen.

P. Hugolin Sattner.

Govor pri blagoslovljenju nove cerkve¹.

1. Videli ste, predragi verniki, kaj sem zdaj izvršil s častitim duhovstvom. Blagoslovili smo novo cerkev. Zakaj pa? Zato, da se more v njej darovati sv. maša in sploh

¹ Cerkev lurske Matere božje na Polšniku. — V uvodu je govornik pojasnil zgodovino zgradbe nove cerkve in hvaležno omenil dobrotnikov.

opravljati služba božja. Sv. cerkev izvršuje svoje blagoslove s pomenljivimi obredi.

a) Najprej se je blagoslov vršil od z u n a j. Prišli smo pred velika vrata za sv. križem s prižganimi svečami. Ondi smo prosili Boga, „naj s svojim duhom naše dejanje začne in ga spremlja s svojo pomočjo, da se bodo vse naše molitve in dela vselej z Bogom pričela in v Bogu pričeta se tudi v Bogu dokončala. Po Kristusu Gospodu našem.“ Glejte v teh besedah je izražen tudi namen, ki naj bi ga mi imeli pri vseh svojih opravilih.

S predpevko „Asperges“ se začne obhod okrog cerkve. Vmes se moli 50. psalm „Miserere“.

Gredeč okrog cerkve blagoslovitelj kropi z blagoslovljeno vodo zidovje od zgoraj in spodaj — in s tem kaže, da se to poslopje zdaj odločuje in v posest jemlje za službo Najvišjega. Ko smo prišli do vežnih vrat, se je opravila molitev, v kateri se prosi, naj se Gospod milostno ozre na ta kraj, ga očisti in čistega ohrani; in naj izpolni, kakor je nekdanj izpolnil Davidu in Salomonu, tudi naše želje; istotako naj beže tudi vse duhovne napasti.

b) Nato smo šli v cerkev, da se blagoslovi tudi od z n o t r a j. Po dva in dva smo šli ter grede do velikega oltarja peli litanije vseh svetnikov, ob katerih koncu sem z znamenjem sv. križa blagoslovil cerkev in oltar ter v molitvi prosil, „da bi na prošnje vseh svetnikov božje sladko prizanašanje prehitelo naše glase.“

Potem se duhovni med petjem pokrižajo in blagoslovitelj opravi molitev, v kateri prosi, naj Bog vse to blagoslovi, kar bo on blagoslovil; zbeže naj hudi duhovi in pride naj semkaj angelj miru.

Za predglasjem: „Benedic . . . Blagoslovi Gospod to hišo, zidano v tvojem imenu“ — peli so duhovni 119., 120 in 121 psalm, v katerih se prosi, da bi nas Bog varoval obrekljivih, prepirljivih in zvijačnih ljudi . . . ter nas spodbuja, da naj svoje oči obračamo na gore, odkoder prihaja pomoč . . . istotako se razodeva veselje, da bomo hodili v hišo Gospodovo, ter se udeležili sreče (nebeškega) Jeruzalema . . .

Med tem petjem pa mašnik, grede od evangeljske strani, okrog in okrog zidove navzgor in navzdol z blagoslovljeno vodo kropi ter pridši zopet pred oltar sklene z

molitvijo, „da naj bi vsi, kateri tukaj kličejo ime Gospodovo, občutili božjo pomoč in usmiljenje.“

2. Odprt¹ vam je torej danes ta hram, ta blagoslovljeni kraj — postal je zdaj hiša božja, v katero se je sam Jezus v presvetem zakramentu preselil, zdaj veljajo o tej cerkvi besede skrivnega razodenja (21. 3.): „Glej prebivališče Boga med ljudmi, in prebival bo ž njimi. In oni bodo njegovo ljudstvo.“

Ali pa smem trditi o vas, da vam bodo veljale te zadnje besede: „Oni bodo njegovo ljudstvo“? Tudi to se bo zgodilo, ako si boste znali dobiti pravi nauk iz današnjega blagoslova župne cerkve. Ali niste videli, da sem jo od zunaj in od znotraj vso poškrupil z blagoslovljeno vodo? Vso smo takorekoč omili in očistili, odvzeli posvetni rabi ter jo izročili Gospodu.

Tako morate storiti tudi vi! Kadar se bližate svoji cerkvi ali hočete v njej se zbrati, kažite že po zunanje, telesno v svoji snažni noši, v svojih pogledih, v vsem svojem spodobnem obnašanju, da se zavedate imenitosti tega sv. kraja. Glejte, da tudi od zunaj nikoli ne storite nečasti cerkvenemu prostoru.

Ali ta zunanja snažnost še ne zadostuje, veliko bolj je potrebna notranja lepota, saj „krasota kraljeve hčere je od znotraj“. Kdo je ta kraljeva hči? Ali ni cerkev, katera je bivališče nebeškega kralja?

In katera je še ta kraljeva hči? To je neumrjoča duša, ki nosi znamenje živega Boga. In ta kraljeva hči naj bo lepa. Njena lepota pa je čista vest, neomadeževano srce. Lepa je duša, kadar je bliščeča v posvečujoči milosti božji. — Pa bi morda kdo vzdihnil: tega mi manjka, kje to dobim? — Glej, že stari pogani so imeli takoimenovane azile ali zavetišča; kdorkoli, naj si bo tudi največji hudodelec, je vanje pribežal, je bil oproščen; nihče mu ni smel žalega storiti. Glej tudi ti, ubogi grešnik, imaš tako zavetišče, to ti je posvečena cerkev; prav zato je ona postavljena, da bi bil v njej oproščen grešnih vezi, da zadobiš dušni mir; kajti v njej te čaka usmiljeni Samarijan in ti zaceli srčne rane. Tako vam bo vsem veljala sveto-pisemska beseda: „Oni bodo njegovo ljudstvo“.

3. Danes, predragi farani, se vrši takorekoč med Gospodom in med vami duhovna poroka.

¹ Po blagoslovu se je preneslo sv. Rešnje Telo v novo cerkev.

Zaroka se je izvršila že tedaj, ko ste se odločili zgraditi Najvišjemu Gospodu novo bivališče. Kaj ne, zaroka in poroka pa sloni na medsebojni ljubezni in darovih. Ali vam ni Bog že skazal ljubezni? Ni li milostno sprejel vašega daru, ni li blagoslovil vaše stavbe . . . obvaroval vas sleherne nesreče . . . In nadalje . . . ali ni blagoslovil letos posebno še vam njiv in travnikov, vseh pridelkov, in vam dal srečo pri živini in družini. Veliko je bilo dela tu in doma, a vendar ste vse izvršili. Obvaroval vas je Bog vsake (vsaj večje) nesreče in nezgode. Glejte ljubezni božje do vas!

In vaša ljubezen do Boga? Zanetila se je, ko ste se odločili zidati novo cerkev, Bogu in Mariji v čast.

Sedanja cerkev bo imela naslov: Blažena Marija Devica Lurška (namesto prejšnjega: Rojstvo Marijino). Vaš č. g. župnik, duša vsemu podjetju, so hoteli ohraniti spomin jubilejnega leta med vami — spomin na 50letnico razglasitve Brezmadežnega Spočetja. Vas in vaše potomce bo na to spominjal napis, ki je vklesan nad velikimi vrati in se glasi:

Pol veka že Cerkev uči: — Brezmadežna, o Marija si ti.

Kar človeka že pamet uči, kar so kristjani od apostolske dobe verovali, to je bilo l. 1854. slovesno razglašeno kot verska resnica . . . In Marija sama je s svojo prikaznjo v Lurdu to potrdila. Njena podoba, kip Lurške Marije, vaše patrone, tam znad tabernakeljna gleda na vas — hoteč vas vse zbrati krog sebe, želeč vas vse osrečiti in pripeljati k milemu Jezusu.

O, da bi bili tudi vi Marijini poslušni otroci, da bi vedeli ceniti milost, katere ste danes postali deležni! Tu blizu na pokopališču počivajo vaši predniki; marsikateri si je želel videti, kar vi vidite, a ni videl; slišati, kar vi slišite, in ni slišal Luk. 10, 23.) A vi ste vse to dočakali . . . Zato pa bodite Bogu hvaležni! In svojo dolžnost boste najbolje skazali, ako se boste zvesto oklenili svoje nove cerkve in vse voljno spolnovali, kar se vam bo v njej oznanjevalo. Duhovno prerobenje praznujete danes, o da bi bilo trajno in vas vse priklenilo na presveto srce Jezusovo. Kar je nekdaj govoril stari Eleazar, to velja tudi vam, krščanski gospodarji; tudi vi danes z njim obljubite: „Jaz in moja hiša hočemo služiti Gospodu!“ In spolnilo se bo, kar smo prej v psalmu molili: „Benedicat Deus introitum et exitum tuum“ — da bo vsak dobro misleč tu prijel pri vhodu

in odhodu nebeški blagoslov, kateri vam bo tudi zastava, da se bodo uresničile besede: „Oni bodo ovčice njegove čede — bodo njegovo ljudstvo“ zdaj in na vekomaj. Amen.

Anton Žlogar.

Pogled na slovstvo.

1. *Staršem in vzgojiteljem! Navajajte otroke, da bodo hodili pogostoma k sv. obhajilu.* Spisal o. Julij Lintelo D. J. (Slovenski prevod je oskrbela Marijina družba v ljubljanskem semenišču.) — Druga, pomnožena izdaja (5000—12.000.) — Str. 63. 1911. Založila Katoliška Bukvarna. Natisnila Katoliška Tiskarna. Cena 25 vin., 20 izv. in več po 20 vin.

2. *Mladini! Pogostno in vsakdanje sveto obhajilo.* Spisal o. Julij Lintelo D. J. (Slovenski prevod je oskrbela Marijina družba v ljubljanskem semenišču.) — Str. 86. 1911. Založila Katoliška Bukvarna. Natisnila Katoliška Tiskarna. Cena 30 vin., 20 izv. in več po 25 vin.

Sv. oče Pij X. je nastopil vlado sv. Cerkve z geslom: „Vse prenoviti v Kristusu!“ (Gl. okrožnica „E supremi apostolatus cathedra“ dne 4. okt. 1903.) Kot namestnik Jezusov hoče v vseh kristjanih obnoviti njegov nauk ter vrniti vsem dušam nadnaravno življenje. Ker mnogi verniki premalo skrbé, da bi ohranili nadnaravno življenje in s tem čast otrok božjih, da bi to čast povečali in razvili, zato kliče sv. oče: Hodite k Jezusu v sveti hostiji, da boste živeli nadnaravno življenje; prejemajte pogosto, da, vsak dan sveto obhajilo. (Decretum s. Congr. Conc. 20. dec. 1905.) Vsak, kdor se trudi, da se bolj in bolj izpolnjuje želja sv. očeta, izvršuje plemenito apostolsko delo. Ta zavest je gotovo nagnila Marijino družbo v ljubljanskem semenišču, da je oskrbela prevod dveh o. Lintelovih knjižic, ki sta zlasti primerni za razširjanje pobožnosti vsakdanjega svetega obhajila. Prva ima namen, da bi starše in vzgojitelje poučila o želji sv. očeta in jih pridobila in navdušila za to, da bi vzgojili nov rod, ki bi si s pogostim prejetjem sv. obhajila ohranil vedno nadnaravno življenje milosti božje. V resnici, želeči bi bilo, da jo dobe v roke vsi vzgojitelji, vsi slovenski starši! — Druga knjižica pa je namenjena mladini. V prirčni in prepričevalni besedi govori o nagibih pogostega in vsakdanjega sv. obhajila, pobija predsodke in pomisleke, dalje podaja kratko, pa jako iskreno navodilo za pripravo za sv. obhajilo, kakor tudi za zahvalo in ima konečno nekaj prav lepih beril v vzpodbudo. Boljšega pripomočka, priljubiti pogostno in vsakdanje sv. obhajilo mladini, kakor razumno in večkratno čitanje te knjižice, si ne moremo misliti. Potrudimo se, da pride v kar največ izvodih med mladino!

O prvi knjižici — „Staršem in vzgojiteljem“ — omenjamo, da je izšla v drugi, zdatno pomnoženi izdaji. Ponatisnjeni so v njej tudi vsi važnejši odloki sv. očeta o pogostnem in vsakdanjem sv. obhajilu in doslovno tudi odlok kongregacije sv. zbora z dne 10. avgusta 1910 o starosti, v kateri naj se puste otroci k prvemu sv. obhajilu. Prepričani smo, da bodeta obe knjižici, kjerkoli se bodeta razširili, veliko pripomogli, da se izpolnijo želje sv. očeta po pogostnem in vsakdanjem sv. obhajilu tudi med našim ljudstvom.

3. **Slikar Janez Wolf** (1825—1884). — Spisal Viktor Steska. Pomnoženi ponatisk iz „Dom in Sveta“. V Ljubljani 1910. Natisnila Katoliška tiskarna. Str. 121. Broš. 1 K.

Med najbolj znane slikarje slovenske spada mož, ki ga popisuje pričujoči spis. Slikar Janez Wolf je bil rojen v Leskovcu na Dolenjskem. Daroviti, toda lahkomišljeni deček se je šolal najprej doma, potem je obiskoval gimnazijo v Novem mestu. Po drugi šoli je obesil učenje na kol in šel kot vajenec k sobnemu slikarju Gorenjcu, odtod v Ljubljano, pozneje v Linc. Leta 1845. je bil potrjen k vojakom. Tu je postal leta 1849. poročnik, leta 1854. pa nadporočnik. To leto pa je popustil vojaški stan in se v Benetkah poprijel vztrajno slikarstva. L. 1858. se je vrnil v Ljubljano, se oženil in pričel slikati oljnathe slike in freske. Od leta 1860.—1863. je slikal cerkev v Trbovljah, med tem časom tudi strop svetišča v Velikih Laščah (1861—1862), l. 1864. sliko sv. Lenarta za Sostro in za bratovščino sv. Uršule v Dobropoljah, leta 1865. v Šmartinu pri Kranju in Stražišču, leta 1866. v Štjaku na Goriškem, sliko za veliki oltar v Št. Rupertu, potem razne slike za cerkve sv. Jakoba v Ljubljani, sv. Florjana, za stolnico, za frančiškansko cerkev v Ljubljani, poslikal je cerkev na Vrhniki, v Ribnici, na Vrabčah, v Vipavi, v Črničah na Goriškem, poleg tega je izvršil mnogo drugih manjših del. Osnoval je nekako slikarsko šolo, ker so se pri njem vežbali: Janez in Jurij Šubic, Miroslav Tomc, Simon Ogrin, Ludovik Grilc in Ažbe. Wolf je bil za svoje razmere zelo izobražen mož. Imel je lepe darove in jih je v svoji mladosti dobro uporabljal. Družinsko življenje mu je prizadevalo mnogo bridkosti in ga oviralo v marljivosti in temeljitosti. V 23 letih je vendarle mnogo lepega ustvaril in vzgojil mnogo delavnih učencev. O vsem tem nas seznanja v navedeni knjigi naš neumorni delavni kulturni zgodovinar g. Viktor Steska. To delo se mu je še zlasti posrečilo, ker ne podaja samo življenjepisa slikarja Janeza Wolfa, ampak je hkrati lepo zaokrožen pregled vsega slikarstva pri nas v 19. veku. Lično delo pojasnjuje in krasi sedemnajst lepih slik.

4. **Domen**. Narodna igra s petjem v petih dejanjih. Po Jos. Jurčiču spisal Ivan Česnik. (*Ljudski oder*. 1. zvezek.) Cena 80 v.

Zakaj je jel izdajati *Ljudski oder* svojo zbirko iger, ko imamo že „Knjižnico ljudskih iger“, pové opomba koncem II. zvezka „Ljudskega odra“: Vedno bolj narašča potreba po dobrih igrah, ki jih morejo igrati naši podeželni ljudski odri v večjih krajih, kjer ne pridejo izključno igre s samo moškimi ali s samo ženskimi vlogami v poštev. S tega stališča je izdajanje posebne kolekcije res času in razmeram primerno, dasi — kakor se nam zdi — preskromno sredstvo, da bi dušilo hlepenje po „mešanih“ igrah. Knjižnica ljudskih iger bo že morala nuditi vprihodnje pogosteje kaj posebno izbranega blaga s samomoškimi ali samoženskimi vlogami, če hočemo, da se naši gledališčni odseki zopet navdušijo zanje. Kdor namreč izkuša, dobro vé, koliko je zaprek in težav, da se dobro uprizoni od predsedstva kar oktroirana igra, ki morda večini igravcev ni povolji. — No, „Domen“ je prav spretno dramatisiran, živahen in poljuden skozinskozi. Samó jokanja — in pa še fantovskega — je res malo preveč. „Domen se razjoka in si obriše solzé“ (prim. Pg. 38, 54 ali celó 57!), Kdor vé, kakó jokanje — in še zlasti možakovo — celó med omikanejšim občinstvom — rajši vzbudi salvo smehu kot pa roso

sočutja, bo s plačem na odru štedljivejši. Vkljub obilemu joku se nam pa zdi „Domen“ precej divja igra, kar je seveda pripisati na rovaš originalu. Pred omikanejšim gledavstvom — in takemu je namenjena — bo gotovo našla popolno priznanje; v kakem gorskem ali dolinskem kotu bi pa vplivala premalo blazilno.

Jos. Volc.

5. „**Dedek je pravil . . .**“ I. zvezek. Marinka in škrateljčki. — Bom že še! — Pravljici. Spisal Julij Slapšák. Cena 1 K 20 v, vez. 1 K 60 v. Založila „Katoliška Bukvarna“.

Menda še nismo imeli v rokah mladinske knjižice, ki bi jo bili s tako prisrčnim veseljem brali, kakor ravnókar imenovano. To ni navadna povest sivolasega dedka, kakor pravi naslov, slavospev je to, prekrasen slavospev na otroško ljubezen do matere. — Uboga vdova z malo Marinko gostuje v bajti pod gozdom zunaj vasi v veliki revščini; zaradi pomanjkanja hudo zboli, a niti grizljaja kruha ni več pri hiši. Vrhu vsega tega dobi še sporočilo, da mora iz bajte, da ho tam bival bratov pijani sin. Dekla Tereza, ki je prinesla to žalostno sporočilo, obljubi bolni vdovi, da ji prinese drugi dan zdravilne grenkulje iz srede gozda, ki jo gotovo ozdravi. To sliši mala Marinka in v otroški ljubezni do matere ne more čakati drugega dneva in brž odhiti v gozd po zdravilno grenkuljo. Tu pa zgreši pot, noč jo prehititi, utrujena zaspi v gozdu. V prekrasnem popisu se popisuje, kako pridejo dobri škrateljčki, ki poznajo njeno ljubezen do matere, jo čuvajo, ji prineso zdravilne grenkulje, jo bogato obdare in poneso na kraj gozda h koči mamice. Marinki naroče, naj ne neha ljubiti mamice, sicer bi privihrali k njej, pobrali ji vse dobrote in hišo prekucnili. Z darovi si kupi Marinkina mati zdrave hrane in zdravil, ozdravi zopet, kupi hišo sredi vasi, srečni živita z Marinko v prisrčni ljubezni in nič se jima ni bati škrateljnov, da bi jima pobrali dobrote in hišo prekucnili. — Živo in presrčno je pisana ta povest. Posebno ljubeč za otroško domišljijo je popis o Marinki v gozdu in o škrateljčkih.

Nič manj mikavna za otroško domišljijo ni druga povest: „Bom že še“. Deček Boštjanček nikoli ne stori precej, kar mu mati ukaže, vedno poje svoj „bom že še“. Mati je zanj v velikih skrbeh: pijanec bo, pretepač, zabavljáč, kakor toliko drugih, ki so bili taki kot on. Hude sanje pa dečka nagloma izpremene: umrl je, strašno je trpel v peklú, prošil olajšav, a vedno so mu peli v peklú: „bomo že še“; od tedaj je postal deček ubogljiv in srečen. — Plastično je popisano dečkovo trpljenje v peklú.

Obe povesti imata v zelo mikavni obliki silno mnogo vzgojnega v sebi. Vidi se v njih, kako zelo pozna gospod pisatelj otroško dušo. Te dve povesti smemo po pravici imenovati delo, kakršnega smo si že davnaj želeli za našo deco.

Knjižica ima zelo prikupljivo zunanjo opremo in krasno naslovno sliko; tudi med besedilom je več lepo izdelanih slik.